

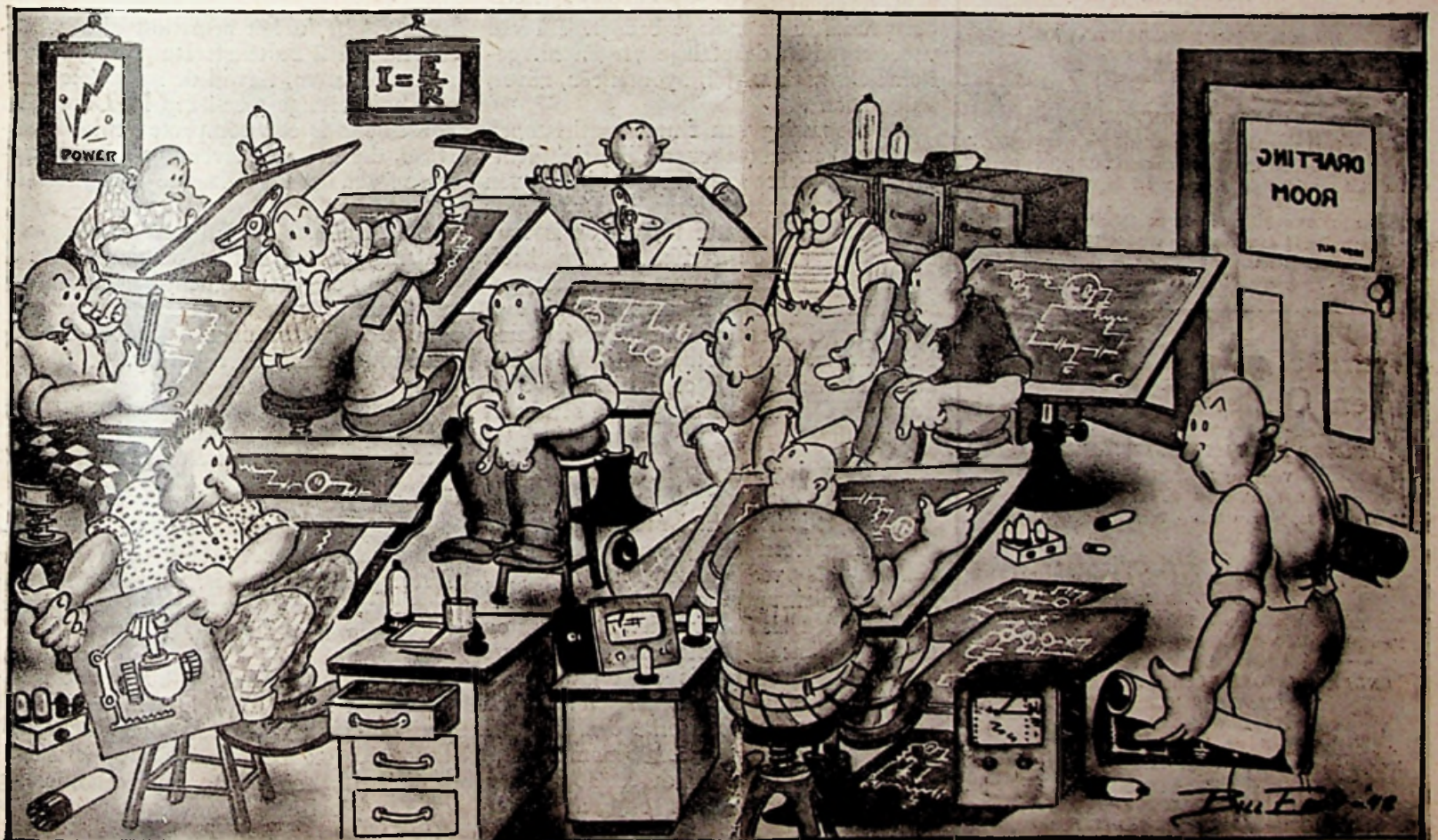
Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Elektrische Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen en de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten.

Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon Directie en Red. K 2900-35253; Administratie K 2900-40453

20 NOVEMBER 1948 **80**
3e JAARGANG Nr.

„Goeie genade, da's heiligschennis! Broadhead heeft 't klaargespeeld zònder electronica!”

(Met toestemming van Honeywell-Brown N.V., Amsterdam, ontleend aan een uitgave van The Brown Instrument Comp., Philadelphia, U.S.A.)

In Amerika heeft de wetenschap der electronica zich reeds zover verbreid, dat bovenstaande „mop” ook voor niet-deskundigen, aantrekkelijk is.

Wat de industriële toepassing in Nederland betreft is, naast het vraagstuk der technische mogelijkheden, vanzelfsprekend de opleiding der toekomstige electronen-technici een der belangrijkste. Vooralsnog menen wij, dat voor de electro-technische installateurs en voor de radio-technici in deze een belangrijke rol is weggelegd. Tot voor kort was van enig onderwijs

op het gebied der electronica in de industrie nog niet veel te merken. Het lijkt ons daarom nuttig, onze lezers nog eens te wijzen op een nieuw Nederlands tijdschrift, dat bij de N.V. Uitgevers Mij. Dili-gentia te Amsterdam verschijnt onder de titel: „ELECTRONICA”, vakblad ter voorlichting over electronische werkmethode voor de industrie.

De lezers van „Electro Radio Mercur” kunnen een abonnement op „Electronica” ontvangen tegen een gereduceerde prijs van f 7,50 per jaar. Voor niet-abonné's op Electro Radio Mercur be-draagt de abonnementsprijs f 8,75 per jaar.

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de
N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam C
Telefoon K 2900-35253 en 40453
Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank.

DIRECTIE EN EXPLOITATIE:
Hans Schnabel en Jan B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:
B. J. Jansen.

REDACTIE:
Louis Knuvelder.

**REDACTEUREN MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:**
mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten.

REDACTEUR RADIORUBRIEK:
J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK
J. J. Moerkerk.

**REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGRUBRIEK:**
J. L. van Hedel.

ABONNEMENTSPRIJS:
5,— per jaar; voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Loose nummers f 0,20.
Dit blad verschijnt des Zaterdags om de veertien dagen.

Ingevolge papieroetwijzing B. P. P. nr. 563 verschijnt deze uit-
gave elke 14 dagen en is de omvang 16 pagina's,
formaat 25 bij 32 cm.

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen

VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT:

Voorzitter J. W. Willemsen.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon K 1700-110585

ONDERVAKGROEP ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF

Voorzitter W. H. Hirdes.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon K 1700-110585

ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP ELECTROTECHNISCH GEBIED:

Voorzitter E. Lückerrath.
Secretaris mr. J. H. van Gelderen.
Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon K 1700-110585

ONDERVAKGROEP RADIO REPARATIEBEDRIJF

Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon K 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN EN VERLICHTINGSARTIKELEN

Voorzitter B. G. Miermans.
Secretaris J. M. van Basten.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon K 2900-40027.

VAKGROEP DETAILHANDEL IN RADIO-ARTIKELEN:

Voorzitter B. G. Miermans.
Keizersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon K 2900-40027.

VAKGROEP TUSSENPERSONEN IN ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN:

Voorzitter ir. P. J. Plaisier.
Secretaris mr. J. L. P. Brabera.
Dennoordenhoutseweg 44, 's-Gravenhage
Telefoon K 1700-774491

MENGLICHT, FLUORESCENTIE, EN GEWONE LAMPEN

In de beschrijving, welke wij van de nieuwe Sol producten in een onzer vorige jaarbeursnummers gaven, kondigden wij reeds aan, dat wij op deze artikelen nog nader terug zouden komen.

De Lichttechnische Dienst der N.V. Sol Gloeilampenfabriek te Nijmegen verstrekte ons thans hierover nadere gegevens.

Zoals bekend werd op de Jaarbeurs een etalageverlichting gedemonstreerd, welke bestond uit fluorescentielampen gecombineerd met spotlights.

Een etalageverlichting alleen met fluorescentielampen werkt nl. vervlakkend, terwijl bij een aanvulling met gloeilamplicht, de lichtkleur warmer wordt en meer perspectief in de etalage brengt. Tal van voorwerpen in de etalage vragen nl. gericht licht, zoals kristal, byouterieën, zilver, chroom enz.

De toepassing van fluorescentielampen met gloeilampen (voornamelijk richtlichtlampen) is bekend en reeds bij tal van projecten toegepast; de methode, welke de N.V. Sol hier echter bij volgde is even eenvoudig als doeltreffend. Men heeft nl. de fluorescentielampen in serie geschakeld met de spotlights. Hierbij zijn twee mogelijkheden, nl. een schakeling 1:1 d.w.z. een spotlight in serie met 1 fluorescentielamp, of schakeling 2:1 dus twee fluorescentielampen in serie met een spotlight.

De oplossing lijkt op het eerste gezicht het ei van Columbus, doch zo eenvoudig als het lijkt is het echter niet. In de eerste plaats impliceert het gebruik van gloeilampen als voorschakelweerstand voor fluorescentielampen een constante stroomwaarde. Zou dit nl. niet het geval zijn en treedt tijdens het starten een hogere stroomsterkte op (zoals dit bij de thans gebruikelijke fluorescentielampen het geval is) dan zou een zeer sterke overbelasting optreden, waardoor de gloeilamp reeds na enkele schakelingen defect zou raken.

In de tweede plaats ontbreekt door

afwezigheid van een smoorspoel de inductieve spanningspiek, welke gebruikelijke fluorescentielampen doet starten.

Dat de ontwerpers er desondanks in geslaagd zijn een fluorescentie menglicht unit samen te stellen, danken zij in de eerste plaats aan het feit, dat zij er in geslaagd zijn een speciale kathode te ontwikkelen van zeer groot emitterend vermogen, waardoor startstroom en bedrijfsstroom constant zijn.

In het nieuwe Sol armatuur S 5 en S 6 is deze 2:1 schakeling toegepast. Dit armatuurtje, dat een lengte heeft van slechts 48 cm bevat 3 lichtbuizen, welke naast elkaar in het armatuur zijn aangebracht. De 2 buitenste lampen zijn fluorescentiebuizen, terwijl de middelste lamp een buisvormige gloeilamp is. Door deze constructie is een compacte eenheid ontstaan, die het op eenvoudige wijze mogelijk maakt het licht daar te brengen waar het nodig is.

De lichtkleur der fluorescentielampen is zodanig gekozen, dat in combinatie met de gloeilamp een met daglicht harmonieërende lichtkleur ontstaat. Door de uitgestrektheid der lichtbronnen is bovendien de schaduwwerking zeer gering.

Het ook bij fluorescentielampen nog steeds merkbare stroboscopisch effect wordt door de stabilisator gloeilamp met 30% verminderd.

Een zeer belangrijk voordeel van deze combinatie is verder het feit, dat de arbeidsfactor practisch één is, waardoor het gebruik van compensatiemiddelen geheel overbodig is geworden.

Het stroomverbruik is 80 W; de lichtopbrengst is ca. 1600 lumen, terwijl de verlichtingssterkte 1 meter onder het armatuur 360 lux bedraagt. De oppervlaktehelderheid, zowel van fluorescentielamp als van gloeilamp bedraagt ca. 0,4 stilb,

Winkelverlichting, welke geheel is uitgevoerd in combinatie van een fluorescentielamp in serie met een gloeilamp.

welke onderlinge gelijkheid bereikt is door de diameter der buisgloeilamp iets kleiner te nemen dan die der fluorescentielamp. Het verschil tussen het armatuur S 5 en S 6 is, dat S 5 voorzien is van starterschakelaar, terwijl S 6 voorzien is van een automatische bi-metaal starter.

Niet alleen bij gebruik in armaturen, doch ook verwerkt in verlichtingsprojecten, biedt deze combinatie tal van interessante mogelijkheden.

Op de afbeelding is een winkelverlichting weergegeven, welke geheel is uitgevoerd met deze combinatie d.w.z. een fluorescentielamp in serie met een gloeilamp. De gloeilamp was in dit geval in ballonvorm uitgevoerd. De gehele verlichting is in lichtgoten in het plafond ingelaten, terwijl de onderzijde der lichtgoten afgedekt is met een soort alaline glas. De lampen waren zodanig in de lichtgoot geplaatst, dat een volkomen diffuse menging ontstond, zodat de glasplaten een zeer gelijkmatige helderheid vertonen.

In de winkelruimte waren op deze wijze 33 sets geïnstalleerd, waardoor de verlich-

tingssterkte ca. 250 Lux bedraagt.

De lichtkleur die hierdoor ontstaat, is voortreffelijk geschikt voor kleur-onderscheiding en doet warmer aan dan een verlichting alleen met fluorescentielampen.

De aanschaffingskosten bedroegen minder dan de helft van de prijs dan het project uitgevoerd in fluorescentielampen met voorschakelapparatuur.

Ook de etalageverlichting was door middel van Fluorescentie menglicht uitgevoerd, terwijl echter ter verkrijging van gericht licht de ballastlampen als spotlights waren uitgevoerd.

Met de Sol Fluorescentie unit heeft de verlichtingskundige installateur de beschikking gekregen over een geheel nieuwe lichtbron, welke hem in staat zal stellen tal van verlichtingsproblemen op een effectieve en vooral een billijke wijze op te lossen. En te meer omdat de aanschaffingskosten van een verlichting zeer dikwijls een belangrijke rol zullen spelen twifelen wij er niet aan of de „Sol“ Fluorescentie Unit zal een belangrijk marktaandeel weten te veroveren.

goede voorbeelden), ook onze jonge arbeiders hebben dit opleidingsmiddel onvoldoende gebruikt. Thans zijn er ruim 9 000 jongens onder leerlingovereenkomst volgens het wettelijk leerlingstelsel. Dit is bij een 2-jarige leerovereenkomst een jaarlijks aantal van 4500.

Per jaar worden rond 26 000 ambachtsscholieren afgeleverd, slechts 17 % van hen worden in Nederland dus in het wettelijke leerlingstelsel opgenomen. *M.i. ligt hier het knelpunt van ons vakliedentekort.*

Redelijkerwijze mag worden verwacht, dat de Nederlandse werkgevers en werknemers tot het inzicht zullen komen dat dit percentage misschien op -laat ons schatten- 70 % moet worden gebracht, zowel voor industrie en ambacht als voor de wederopbouw.

In dit verband moge worden verwezen naar een studie, gemaakt door de heren Hardebeck en Belgraver van de Bemetel, naar aanleiding van een reis naar Zwitserland ¹⁾.

Enige zinnen mogen hier worden aangehaald:

„Wat bij een bezoek aan de Zwitserse nijverheid in het algemeen en in de metaalindustrie in het bijzonder aanstonds opvalt, is het feit, dat vrijwel iedere onderneming, welke zich er toe eigent en zichzelf respecteert, aan de opleiding deelneemt.

In de tweede plaats is, zoals hierboven reeds gezegd, de vakopleiding in Zwitserland een zo gewoon verschijnsel, dat het vanzelf spreekt, dat men zich de kosten getroost (subsidie wordt er niet gegeven!) en er de gewenste aandacht aan besteedt.

De betere resultaten, welke in Zwitserland met de bedrijfsopleiding in vergelijking met Nederland worden behaald zijn niet zo zeer te danken aan een betere technische methode dan wel aan het feit, dat het daar te lande reeds voor iedereen duidelijk is, dat zonder daadwerkelijke belangstelling van alle betrokkenen de Zwitserse industrie zich niet zal kunnen handhaven. Wat in Nederland nog in vele gevallen een uitzondering is, is in Zwitserland normaal.”

Zien wij naar de toekomst en baseren wij ons op 30000 man jaarlijkse aflevering der ambachtsscholen, dan moesten wij zo snel mogelijk komen tot 20000 man per jaar of 40000 man totaal in het wettelijke leerlingstelsel.

Deze gedachtengang, al zijn de cijfers als dusdanig aanvechtbaar, geeft ons een aanwijzing, dat -willen wij voldoende vaklieden van kwaliteit verkrijgen- het bestaande aantal van 9000 leerlingen in onze leerlingstelsels in de kortst mogelijke tijd moet worden opgevoerd tot rond 40000 man, d.w.z. 20000 man per jaar-klasse.

Nu herhaal ik wat straks is gezegd -deze cijfers zijn als dusdanig aanvechtbaar- maar zij leren ons dat wij behalve enige uitbreiding van onze ambachtsscholen voornamelijk met alle kracht moeten nastreven om onze leerlingstelsels met een factor 4 à 5 uit te bouwen.

¹⁾ Zie: „De Industrie“ van 15 Juli 1947 en 1 Augustus 1947.

Het grote tekort aan Vaklieden

Hoe komt dit eigenlijk?

door ir. F. M. ROETERINK

In ons vorig nummer begonnen wij onder de titel LANDELIJKE EN PLAATSELIJKE LEERLINGSTELSELS, met de publicatie van de voordracht van ir. Roeterink, gehouden op de Jaarvergadering van de V.E.V. Na de opleidingsbehoefte voor onze technische mankracht met enig cijfermateriaal geraamd te hebben, vervolgt spreker nu met het:

Leerlingstelsel

Klachten over het grote tekort aan vaklieden komt m.i. omdat een 2-jarige opleiding op de dagambachtsschool totaal onvoldoende is om zonder meer tot volledig vakman gevormd te worden. Dit is -zo zonder nadere uitleg- een uitspraak, die er toe zal kunnen leiden, dat zij die à tort et à travers de duur der ambachtsschoolopleidingen willen verlengen, nu koren op hun molen menen te vinden. Edoch, ik zal deze lieden moeten teleurstellen, want een dusdanige verlenging over de gehele lijn zou onherroepelijk een grote vermindering in de opleidingscapaciteit ten gevolge hebben. Het is immers uitgesloten te achten, dat er de eerste jaren voldoende scholen zullen kunnen worden bijgebouwd om het verlies in opleidingscapaciteit door de 3-jarige ambachtsschool te compenseren. Wij zullen al zeer verheugd zijn als in 1952 de minimaal nodige uitbreiding zal zijn tot stand gekomen.

Enerzijds is vandaag de opleidingscapaciteit ongeveer passend aan de behoefte, maar anderzijds moet de kwaliteit als onvoldoende beschouwd worden. Dit ligt niet aan de leraren of de organisatie van het nijverheidsonderwijs, maar veel meer aan het bedrijfsleven, in de algemene zin van het woord. De nijverheidsonderwijswet kent immers een prachtig systeem,

nl. het onderwijs volgens het leerlingstelsel. Bestudeert men de opzet, die de wetgever zich gedacht heeft, dan krijgt men bewondering voor de vooruitziende blik, waarmee dit geheel is geconcipeerd. *Het Nederlandse volk heeft van deze in de wet aangegeven methode echter zeer onvoldoende gebruik gemaakt.*

Het leerlingstelsel geeft o.a. de mogelijkheid om de jongens na het verlaten van de ambachtsschool nog ten minste 2 jaar in opleiding te nemen als overgangstijd tot het eigenlijk vakmanschap.

In die overgangstijd moet de jongen systematisch verschillende werkzaamheden die tot zijn vak behoren onder goede leiding leren uitvoeren. Hij moet dan nog een aantal uren per week lessen volgen op een nijverheidsavond- of dagschool. Ten bewijze dat hij de verschillende werkstukken heeft gemaakt, moet hij een werkboekje bijhouden. Na deze leerlingtijd bij een patroon bij wie een leerlingcontract wordt afgesloten, kan hij een examen afleggen ten overstaan van een door de minister van O. K. en W. benoemde examencommissie, onder de auspiciën van het betreffende leerlingstelsel, waaruit zijn vakbekwaamheid blijkt. Niet alleen dat het bedrijfsleven veel te weinig gelegenheid heeft gegeven om dit leerlingstelsel tot bloei te laten komen (afgezien van de

Het is hier de plaats om nog even stil te staan bij een tweede methode voor opleiding van vaklieden. Wij hebben hierboven het leerlingstelsel besproken in de meest gewenste vorm, nl. in *serie* geschakeld met het ambachtsonderwijs.

Op plaatsen waar geen ambachtsscholen gevestigd zijn -of daar waar zij tot de nok gevuld zijn- zal men een leerlingstelsel, en dan minstens een vierjarig, moeten opbouwen *parallel* aan de ambachtsschool. Deze vorm is van grote betekenis voor vakken, die niet als leervakken op de ambachtsscholen zijn ingevoerd. Echter moeten wij dit parallel-systeem meer als een methode blijven zien, die toegepast kan worden als de te prefereren methode: eerst ambachtsschool dan 2-jarig leerlingstelsel, door één der genoemde omstandigheden niet uitvoerbaar is.

Willen wij kunnen industrialiseren dan zal naast de maatregelen nodig voor Hoger en Middelbaar Technisch onderwijs gezorgd moeten worden voor grotere uitbreiding van ons leerlingstelsel. Hiertoe is nodig een gezamenlijke inspanning van de bedrijven, van de onderwijsinrichting en ook van de arbeidersorganisaties.

Wij staan a.h.w. voor een nieuwe mobilisatie. Wij hebben gekend, in de jaren achter ons, een mobilisatie tegen een binnendringende vijand en een verzet tegen een bezettende macht. Wij hebben toen hand in hand, dwars door onze verschillen heen, gemeenschappelijk front gemaakt. Nu staan wij voor een „industriële mobilisatie”, een mobilisatie voor de terugwinning van onze welvaart, waar wij ook hand in hand dwars door onze verschillen in maatschappelijke positie en levensbeschouwing heen, een lijn moeten trekken.

Een van de facetten van de industrialisatie -en misschien wel één van de belangrijkste- is de *noodzakelijkheid om ons volk op te voeden in de richting van grotere geschiktheid voor tewerkstelling in industriële bedrijven en hiervan zal de uitbreiding van het leerlingstelsel een zeer integrerend onderdeel moeten vormen.*

Voordat ik ga spreken over de wijze, waarop dit mobilisatieplan gerealiseerd zal kunnen worden, wil ik uw aandacht nog vragen voor de volgende cijfers uit de onderwijsbegroting. Het Lagere Nijverheidsonderwijs voor jongens kost dit begrotingsjaar f 11 600 000; het Middelbare Nijverheidsonderwijs f 2 500 000,—; de Technische Hogeschool kost ruim f 5 000 000.—; en het leerlingstelsel kost slechts f 630 000.—.

Inderdaad spreken hier de financiële cijfers boekdelen. Nu moet men de Regering niet verwijten, dat voor het leerlingstelsel slechts 6 ton beschikbaar is gesteld, vooral niet als we weten, dat noch in Zwitserland noch in Engeland of Amerika de overheid enige financiële steun geeft voor het leerlingstelsel. Wij moeten ons zelf verwijten, dat noch ondernemers noch arbeiders voldoende aandacht hebben besteed aan de vereiste omvang van het leerlingstelsel voor het Nederlandse Volk.

(Wordt vervolgd)

Moeilijkheden in de Electriciteitsvoorziening

Dringend beroep op alle electriciteitsverbruikers

(Van onze Speciale Verslaggever)

De vrij wanhopige toestand, waarin de electriciteitsbedrijven zich bevinden tijdens de spitsuren in de maanden November, December en Januari, -onder spitsuren te verstaan de tijden tussen 7-9 uur v.m. en 4-6 n.m.- is voor de minister van Economische Zaken aanleiding geweest, om met ingang van 16 dezer bepaalde verbodsbepalingen uit te vaardigen ten aanzien van het electriciteitsverbruik.

Deze verbodsbepalingen houden in, dat het op werkdagen, behalve Zaterdagmiddags verboden is in de spitsuren electriciteit te verbruiken voor buitenverlichting van openbare gebouwen, hotels, café's, restaurants en amusementsondernemingen. Voorts zal op de eerste vijf werkdagen in de spitsuren in elektrische treinen en trams de verlichting en eventuele verwarming tot de helft dienen te worden beperkt.

Etalageverlichting, die tot op heden was toegestaan van een half uur na zonsondergang tot sluitingstijd is voortaan geoorloofd op de eerste vijf werkdagen tussen 6 en 10 uur des avonds en op Zaterdag en Zondag tussen 4 en 10 uur des avonds. Het verbod van lichtreclames blijft onverminderd van kracht.

Voor kantoren zal het aan het personeel absoluut verboden zijn elektrische kachels te gebruiken. Verder is nodig een bezui-

niging op het licht tijdens de spitsuren, en waar dat mogelijk is, zullen de werktijden verzet moeten worden.

Ook particulieren dienen hun stroomverbruik tot het uiterste te beperken.

Als pleister op de wond zegt de minister, dat deze regeling toelaat, aan verbruikers, aangesloten op de electriciteitsbedrijven, welke een voldoende vermogen hebben om gedurende de spitsuren aan de vraag naar stroom te voldoen, dispensatie van de verbodsbepalingen verleend kan worden.

Voor zover wij dit op het ogenblik kunnen overzien, zijn de provincies Friesland en Groningen „rijkaards”, omdat Friesland vlak na de bevrijding een uitbreiding van zijn capaciteit heeft verkregen en Groningen daarmee gekoppeld kan worden.

Indien iedereen meewerkt, om het electriciteitsverbruik tot het uiterste te beperken, zullen wij niet de ellende onder vinden, die men in het buitenland, met name in Engeland al kent, dat hele districten eenvoudig afgeschakeld worden, omdat de centrale het verbruik niet kan bijdraaien. Het feit, dat een centrale hier te lande al moest overgaan tot verlaging van de spanning tijdens de avondpiek om op die manier te bezuinigen moge een waarschuwing zijn, dat het bittere ernst is. M.

Daar komt. . .

DE TELEVISIE

(langzaam, maar zeker!)

Het mag welhaast vanzelfsprekend heten, dat rond de televisie, vooral in Amerika, ook weer een hele neven-industrie ontstaat: de bouw van ontvangtoestellen!

Begonnen met de vrij „eenvoudige” die alleen voor televisie-ontvangst bestemd waren, kwam er al spoedig radio bij. Terwijl er nu reeds volop geadverteerd wordt met kasten in diverse vormen en formaten, die bevatten: televisiescherm, radio-ontvanger voor a m en f m, en pick up. Tevens is er nog een plaatsje bij voor

het opbergen van boeken — de meubelbedrijven behoeven zich niet veel zorgen meer te maken.

Of de verkoop van deze toestellen erg vlot zal verlopen? De prijzen zijn nu niet bepaald flauw te noemen; van 299,95 tot 499,95 dollar (plus \$ 5,25 tax!). Van het hierbij afgebeeld toestel wordt maar niet eens een prijs opgegeven in de advertentie!

Men is, schijnt het, in Amerika toch wel iets gewend. Een „gewone”, radio met pick-up varieert in prijs van 169,95 tot \$ 299,95.

IN 'T KORT. . .

Het Electro- en radio-technisch bedrijf H. J. Maertens te Haarlem is verplaatst naar de Nassaustraat 5, het adres voor goederenzending blijft Cremerplein 29.

Vijf en twintig jaar geleden vestigden zich de Gebr. Prent, electro radio technisch bedrijf, aan de Ged. Oudegracht 154 te Haarlem. In het wijkgebouw was een receptie.

Installateurs gewenst?

Door elektrische stroom gedood is de heer M. Willems uit Wylre. De schakelaar van het licht van zijn kelder bleek defect te zijn.

(Courantenbericht)

Commentaar overbodig!

Wensen

VAN DE MIDDENSTAND OP FISCAAL GEBIED

DOOR J. L. VAN HEDEL
BELASTINGCONSULENT

In een tweetal artikelen in ons blad leverde onze belastingconsulent critiek op ons huidig belastingstelsel. Inmiddels is door de regering toegezegd, dat aan een herziening van het belastingstelsel de nodige aandacht zal worden geschonken. Zij die t.z.t. met deze taak zullen worden belast, nemen daarmee wel een bijzonder zware en verantwoordelijke taak op zich. Niemand zal immers willen ontkennen, dat het buitengewoon moeilijk -zo niet onmogelijk- is, een belastingstelsel te maken, dat in alle opzichten aan de eisen van rechtvaardigheid en billijkheid voldoet en dat zowel met de belangen van de schatkist, als met die van het economisch leven voldoende rekening houdt.

Voor wat de middenstand betreft, wordt in dit artikel aandacht geschonken aan enkele wensen, welke op fiscaal gebied bestaan.

De ondernemingsbelasting

In een der voorgaande artikelen werd reeds betoogd, dat de Ondernemingsbelasting tot grote onbillijkheden leidt. Deze heffing betekent immers een extra belasting op het inkomen, dat de ondernemer geniet, terwijl daarbij in geen enkel opzicht wordt rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van die ondernemer.

Bijzonder onbillijk is het dan ook, dat de vennootschap onder firma zwaarder wordt belast dan de eenmanszaak. Een voorbeeld: In een eenmanszaak wordt een winst behaald van f 6 000,—. Voor de berekening van de Ondernemingsbelasting over de bedrijfsopbrengst, wordt dit bedrag verminderd met f 3 000,—. Van de overblijvende winst wordt per duizend gulden resp. f 96,—, f 96,— en f 120,—, dus in totaal f 312,— geheven.

Een vennootschap onder firma met drie vennoten, behaalt een winst van f 18 000,—. Per persoon is de winst dus gelijk aan die van bovengenoemde eenmanszaak. Nu wordt op de winst echter ook f 3 000,— in mindering gebracht en bedraagt de Ondernemingsbelasting f 1 752,—, per persoon dus f 584,—. Voor deze ongelijke belastingdruk is geen enkele verontschuldiging aan te voeren.

Op de Ondernemingsbelasting is nog

veel meer aan te merken en het is dan ook een van de belangrijkste wensen van het zakenleven, dat deze onsympathieke heffing, die nog zo pijnlijk doet herinneren aan de bezettingstijd, zo spoedig mogelijk verdwijnt.

Belastingvrije reserves

Zoals de lezer weet, is het na de belastingwijziging in 1947, voor de ondernemer toegestaan een belastingvrije reserve te vormen. Dit komt er op neer, dat, wanneer de ondernemer in een bepaald jaar minder voor privé heeft opgenomen dan de winst bedroeg, hij een bepaald deel van die winst belastingvrij mag reserveren. Voorlopig behoeft over dat bedrag dus geen belasting te worden betaald. Hiermede werd een stap in de goede richting gedaan, omdat daardoor in enkele gevallen de zware progressie enigszins kan worden verzacht. Het maximum waaraan deze reserve is gebonden is echter voor de meeste ondernemingen te laag om werkelijk voordelen te bieden. Bovendien zou het wenselijk zijn om te bepalen, dat het gebruik maken van de mogelijkheid tot het vormen van een belastingvrije reserve, nimmer tot hogere belastingen kan leiden dan geheven zouden zijn wanneer van die mogelijkheid geen gebruik was gemaakt.

Nivellering der inkomens

Wat de Inkomstenbelasting betreft, zou het ook zeer wenselijk zijn, dat een regeling werd getroffen, waardoor de nadelige gevolgen van de zware progressie enigszins werden verzacht. Dit zou bijv. kunnen plaats vinden door de verschuldigde Inkomstenbelasting te berekenen over het gemiddelde inkomen van enkele jaren. Wat hiermede wordt bedoeld kan weer het best worden duidelijk gemaakt door een voorbeeld. Een ondernemer maakt in drie jaren respectievelijk een winst van f 10 000,—, f 6 000,— en f 2 000,—. Aan inkomstenbelasting is door hem verschuldigd resp. f 1 976,25, f 799,73 en f 70,50 in totaal f 2 846,48. Zijn gemiddelde winst over deze jaren bedroeg f 6 000,—. Over een inkomen van f 6 000,— is f 799,73 aan Inkomstenbelasting verschuldigd, of in drie jaar f 2 399,19.

Nu weet ieder zakenman hoe moeilijk het is de juiste winst over een bepaald jaar vast te stellen. Het bedrag daarvan is voor een belangrijk deel afhankelijk van de waardering der goederenvoorraden en andere activa. Eerst later zal blijken of die waarderingen wel juist zijn geweest. Het zou dus zeker niet onbillijk zijn om het belastbaar inkomen vast te stellen op het gemiddelde van enkele jaren. Dit geldt wel in het bijzonder voor ondernemingen, welke grote risico's lopen, zoals in deze tijd bijv. bouwondernemingen.

Afschrijving naar vervangingswaarde

Van verschillende zijden wordt er thans weer op aangedrongen, dat de fiscus eindelijk eens rekening gaat houden met de leer der vervangingswaarde omdat vooral in deze tijd de zakenman weer de dupe wordt van de „een gulden is een gulden”-theorie van de fiscus.

Bij het berekenen van de winst mag men vanzelfsprekend rekening houden met de waardevermindering der verschillende activa zoals gebouwen, machines, gereedschappen en inventaris. Nemen we nu eens aan, dat een zakenman in zijn bedrijf een stuk gereedschap heeft dat hem f 2 000,— heeft gekost en waarvan wordt aangenomen, dat het gedurende vijf jaren kan worden gebruikt. Hij zal dan jaarlijks een bedrag van f 400,— mogen afschrijven. Zodra echter dit bedrijfsmiddel vervangen moet worden door een nieuw, zal onze zakenman moeten beschikken over een bedrag van f 6 000,— omdat de prijzen van dergelijke goederen intussen zijn gestegen. De waardevermindering van het stuk gereedschap kost hem dan geen f 400,— maar f 1 200,— per jaar. Dit komt er dus op neer, dat men hem belasting laat betalen over een bedrag van f 800,—, dat in werkelijkheid voor hem geen inkomen is!

Het is wel waar, dat het toepassen van de leer der vervangingswaarde in de praktijk niet eenvoudig is, maar het vraagstuk is belangrijk genoeg om daarmee bij de komende herziening van het belastingstelsel terdege rekening te houden.

De belangrijkste wens!

De voornaamste wens van de zakenman op het gebied der belastingen is zeer zeker, dat de belastingheffing in de toekomst er zoveel mogelijk op gericht zal zijn, dat de ondernemingsgeest niet wordt gedood en dat de ondernemer die bereid is hard te werken en risico's te nemen, in staat wordt gesteld kapitaal te vormen.

Het is op deze plaats reeds meerdere malen gezegd, dat de economische vooruitgang nog altijd te danken is geweest aan de ondernemingsgeest en de durf van de zakenman. Doodt men, door overmatige belastingheffing, die ondernemingsgeest en maakt men het de zakenman onmogelijk door kapitaalvorming zijn onderneming uit te breiden, dan ziet het er voor de economische toekomst van het land slecht uit.

De belastingbetaler bedenke intussen ook, dat het zoeken naar de gulden middenweg zeer moeilijk is.

ELECTRISCHE ARTIKELEN

Rudolf Blik

**NEDERLANDSE APPARATEN- EN
METAALWARENFABRIEK N.V.**

WALDORPSTRAAT 38-44 - DEN HAAG - TEL. 182220

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP

ELECTROTECHNISCH

AMBACHT

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

LOONBIJSLAG

Door het College van Rijksbemiddelaars is met betrekking tot de tijdelijke bijslag op lonen en salarissen de navolgende beschikking vastgesteld.

Het College van Rijksbemiddelaars;
Overwegende:

dat tussen de Regering en de Stichting van de Arbeid overleg heeft plaats gevonden over de vraag, in hoeverre de uitverlaging van subsidies op levensmiddelen en brandstoffen voortspruitende verhogingen van de kosten van levensonderhoud door een tijdelijke bijslag op het loon dienen te worden gecompenseerd, welk overleg tot overeenstemming omtrent het toekennen van een zodanige bijslag heeft geleid;

dat in verband met het uitzonderlijke karakter van deze aangelegenheid het treffen van een voorziening van algemene aard aangewezen is;

dat met deze voorziening niet bedoeld is wijziging te brengen in de tot dusverre gevoerde loonpolitiek, aangezien de bijslag slechts dient om de hierboven bedoelde prijsstijgingen op te vangen;

dat nadere regelen behoren te worden gesteld ter zake van het toekennen van deze bijslag;

dat met deze beschikking op generlei wijze een uitspraak wordt gedaan ten aanzien van de mogelijke gevolgen in de vorm ener verhoging van de prijzen en/of tarieven, aangezien de beoordeling van een verzoek tot verhoging van de prijzen en/of tarieven tot de uitsluitende bevoegdheid van het Directoraat-Generaal van de Prijzen, althans niet tot die van het College van Rijksbemiddelaars behoort;

Gehoord de Stichting van de Arbeid;
Gelet op artikel 12 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945;
Beschikkende,
Stek bindend vast de volgende regeling:

I. Aan mannelijke en vrouwelijke werknemers van 23 jaar en ouder wordt door de werkgever boven het rechte geldende loon een tijdelijke bijslag uitgekeerd. Deze bijslag bedraagt:

- voor werknemers, die in volledige dienst van een werkgever zijn en wier loon per maand of over een langere tijdruimte wordt uitbetaald, fl. 4,50 per maand;
- voor werknemers, die in volledige dienst van een werkgever zijn en wier loon over een kortere tijdruimte dan een maand wordt uitbetaald, fl. 1,— per week;
- voor werknemers, die niet in volledige dienst van een werkgever zijn, 2 cent per uur.

II. Het onder I bepaalde geldt niet voor:

- werknemers, wier inkomen uit loonarbeid bij één of meer werkgevers per maand een bedrag van fl. 308,— of per week een bedrag van fl. 71,— pleegt te boven te gaan;
- ongehuwde werknemers, aan wie vanwege de werkgever kost en inwoning of volledige kost wordt verstrekt.

III. Onder inkomen uit loonarbeid, als bedoeld onder II, wordt verstaan vast tijdloon, provisie, tariefverdienste, premies of andere toeslagen, verband houdende met de arbeid, vaste of gegarandeerde tantièmes en dergelijke, doch niet kinderbijslag, vakantiebonnen, de door het College voor Rijksbemiddelaars toegestane 2% gratificatie, winstuitkeringen en dergelijke.

Deze beschikking treedt in werking met ingang van 1 November 1948, met dien verstande, dat de bijslagen voor werknemers, wier loon per week wordt uitbetaald, voor het eerst zullen worden uitgekeerd over de loonweek, waarin 1 November 1948 valt.

's-Gravenhage, 1 November 1948.

*Het College van Rijksbemiddelaars,
De wnd. Voorzitter,
A. Mastenbroek.*

In verband met bovenstaande beschikking, hebben de Ministers van Economische Zaken en van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, afgekondigd de „Prijzenbeschikking niet doorberekening Loonbijslagen 1948”, waarbij de doorberekening van de extra loonkosten van de prijzen, zonder voorafgaande goedkeuring wordt verboden.

De mening van de Federatie van Werkgeversorganisaties:

In verband met het verbod van doorberekening van de Loonbijslag 1948, is door de Federatie Werkgevers-organisaties in de Klein Metaalnijverheid het volgende schrijven verzonden aan de minister van Economische Zaken:

Excellentie,

De Federatie van Werkgevers-Organisaties in de Kleine Metaalnijverheid omvattende de georganiseerde werkgevers in het Electrotechnisch Bedrijf, Loodgieters- en Fittersbedrijf, Centrale Verwarmingsbedrijf, Smedenbedrijf, Carrosserie- en Wagenbouwbedrijf, Automobielen- en Motorrijwielreparatiebedrijf, Rijwielreparatiebedrijf en Metaalbewerkingsbedrijf, waartoe ca. 40000 ondernemers moeten worden gerekend, nam

met groot misnoegen kennis van de Prijzenbeschikking „Niet-doorberekening Loonbijslag 1948", gepubliceerd in de Staatscourant nummer 212 van 2 November 1948.

In de heden gehouden ledenvergadering kwam tot uiting dat genoemde beschikking, gebaseerd op het de Federatie onbekende overleg tussen de Regering en de Stichting van de Arbeid, in gene dele rekening houdt met de sociale en economische omstandigheden van het merendeel der aangesloten ondernemers.

In het kleinbedrijf, waartoe nagenoeg alle bij de Federatie aangesloten bedrijfstakken behoren, heeft de werkgever ten gevolge van de vastgestelde prijsregelingen een inkomen, dat behoudens een geringe ondernemerswinst, vrijwel gelijk ligt aan het loonniveau van de werknemers; in het door de Directeur-Generaal van de Prijzen bij de prijsvaststelling aangenomen normbedrijf blijft het totale patroonsinkomen in ieder geval beneden fl. 3700,—.

Krachtens de Prijzenbeschikking „Niet-doorberekening" moet deze ondernemer nu de bindend vastgestelde loonbijslag plus de sociale lasten uit zijn inkomen betalen, af-

gezien van het feit, dat uit hetzelfde inkomen bovendien nog de prijsstijging voor het levensonderhoud van hemzelf en zijn gezin zou moeten worden opgevangen.

Een eventuele herziening van de fiscale winstvaststelling, in uitzicht gesteld in het Regeringscommuniqué dd. 27 October 1948 kan voor het ambacht, gezien de aard van het bedrijf, geen compensatie geven. Bovendien brengt de kinderbijslagregeling voor zelfstandigen, welke in hetzelfde verband werd genoemd, voorlopig nog geen verlichting.

Op de bovenstaande gronden verzoekt de Federatie Uwe Excellentie met de allergrootste aandrang, gezien de noodtoestand, waarin onze bedrijven komen te verkeren, om overeenkomstig art. 2 der onderhavige beschikking te willen bepalen, dat deze beschikking niet van toepassing is op de onder de Federatie ressorterende bedrijfstakken.

De Federatie veroorlooft zich afschrijft van dit request te zenden aan de Ministerraad.

Inmiddels verblijft de Federatie met verschuldigde gevoelens van hoogachting,

H. HARMEYER, voorzitter.

Drs. H. H. WELP, wnd. secretaris.

ten uitsluitend komen te drukken op de ondernemer (art. 57 en 118), hetgeen voor de Kleine Metaalnijverheid, welke overwegend uit kleine bedrijven is opgebouwd, een nieuwe verzwaring der lasten vormt.

Waar deze algemene bedrijfsorganisatie mede het belang van alle bij het bedrijfsleven behorende personen behartigt, zullen naar ons voorkomt, de lasten niet uitsluitend door deze ondernemers moeten worden gedragen.

5. De mogelijkheid tot instelling van hoofdbedrijfsschappen wekt eveneens ongerustheid. Ten aanzien van dit soort organen is de ervaring in onze bedrijfstak altijd geweest, dat zij van zeer weinig nut waren en hoge kosten meebrachten.

Het gevaar is niet denkbeeldig, dat opnieuw tegen de wil der bedrijfsgenoten zulke organen worden ingesteld. Mocht de behoefte tot een samenwerking op bredere basis bestaan, dan wordt hierin reeds door art. 101 voorzien.

Met klem dringt de Federatie er dus op aan, geen mogelijkheid tot vorming van een hoofdbedrijfsschap te scheppen.

WETSONTWERP

Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie

Door de Federatie van Werkgeversorganisaties in de Klein Metaalnijverheid is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een request verzonden i.v.m. bovengenoemd wetsontwerp.

Wij ontlenen daaraan het volgende:

De Federatie van Werkgevers-Organisaties in de Kleine Metaalnijverheid omvat de georganiseerde werkgevers in de navolgende bedrijven:

Electrotechnisch Bedrijf, Loodgieters- en Fittersbedrijf, Centrale Verwarmingsbedrijf, Smedenbedrijf, Carrosserie- en Wagenbouwbedrijf, Automobiël- en Motorrijwielreparatiebedrijf, Rijwielreparatiebedrijf, Metaalbewerkingsbedrijf, alsmede aanverwante bedrijven.

Tot de Kleine Metaalnijverheid moeten ca. 40 000 ondernemingen worden gerekend.

Het is begrijpelijk dat de inhoud van het thans aanhangige wetsontwerp in deze overkoepelende organisatie een onderwerp van bespreking heeft uitgemaakt.

In het algemeen wordt in de kringen van de Kleine Metaalnijverheid de totstandkoming van een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie ondersteund, wanneer bij de opzet rekening gehouden wordt met de zelfstandigheid van de organisaties, de ondernemingen en de daarbij betrokken personen.

Ofschoon de in het wetsontwerp voorgestelde raamregeling door de Kleine Metaalnijverheid in vele punten kan worden aanvaard, zijn er toch de nodige punten, waarover in haar kringen ongerustheid bestaat.

De Federatie meende goed te doen deze bezwaren in een nota uiteen te zetten.

1. In het wetsontwerp zijn op verschillende plaatsen -dikwijls verstrekkende be-

voegdheden aan de overheid toegekend. Begrepen wordt dat na het overdragen van verordenende bevoegdheid een zekere invloed en contrôle van de overheid mogelijk moet zijn. De Federatie is echter van mening, dat dit zich dan ook dient te beperken tot deze verordenende bevoegdheid. De overheid moet vanzelfsprekend te allen tijde het recht behouden om verordeningen van bedrijfsorganen te schorsen of te vernietigen in de gevallen welke de Grondwet noemt. De in het wetsontwerp voorgestelde invloed en contrôle gaat echter veel verder.

2. Het wordt ongewenst geacht, dat tot medewerking aan verordeningen van hogere organen verplicht kan worden met de mogelijkheid, dat de Minister of Sociaal Economische Raad in dat geval kan beschikken over de diensten van de Secretarissen, en personeel kan doen vervangen (art. 94 en 97). Het is duidelijk, dat een bedrijfsorganisatie nimmer tot leven kan komen wanneer daarbij bepaalde onderdelen op dwang berusten.

3. De benoeming van 1/3 der leden van de Sociaal Economische Raad door de Overheid wordt als bezwaarlijk en overbodig gevoeld; het bedrijfsleven moet in staat worden geacht zonodig zelf de deskundigen naar voren te brengen. Dezerzijds wordt dan ook aangedrongen op een samenstelling van de Sociaal Economische Raad door uitsluitend werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers.

4. In het huidige ontwerp is ten aanzien van de financiering der algemene bedrijfsorganisatie vastgesteld, dat de las-

Wijziging Prijzenbeschikking Electrotechnische werkzaamheden '48 in voorbereiding

In verband met de op de volgende bladzijde voorkomende beschikking van het College van Rijksbemiddelaars delen wij mede, dat thans een wijziging van de Prijzenbeschikking Electrotechnische Werkzaamheden 1948, welke wij in het vorige nummer hebben afgedrukt, in voorbereiding is, waarbij dan de daarin opgenomen uurprijzen zullen worden aangepast aan de op de volgende bladzijde vermelde lonen. Op welke wijze dit zal geschieden, kunnen wij thans nog niet met zekerheid mededelen. Hierop komen wij echter zo spoedig mogelijk terug.

(Vervolg Vakgroepnieuws zie blz. 332)

* NEON LICHTBUIZEN - LETTERS ETALAGE-ORNAMENTEN BINNENVERLICHTING INSTALLATIES

KORTE LEVERTIJD
ONDER GARANTIE
PRIMA AFWERKING

Vraagt vrijblijvende offertes aan bij:

SUPER-NEON, UTRECHT SINGELSTRAAT 11 - TEL. 13727

Installateurs de bekende rabatten

Volautomatische-temperatuur-regelende

Thermostaat-Strijkijzers

In beperkte hoeveelheid uit voorraad leverbaar. Indelen gewenst met bijlevering van compl. snoeren.

ELECTROTECHN. GROOTHANDEL

DE REEDER - Rotterdam,
's-Gravendijkwal 165 - Telefoon 39154

Electrische kachels, kookplaten, theelichtjes, snelkokers enz. Radiochaalverlichtingslampjes.

EERSTE WIJZIGING

van de regelingen van lonen en andere arbeidsvoorwaarden in de kleine metaalnijverheid.

Het College van Rijksbemiddelaars; Gezien het verzoek van de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid om enige wijzigingen aan te brengen in de regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden in de Kleine Metaalnijverheid van 24 December 1947;

Overwegende:

dat op enkele punten, in het bijzonder ten aanzien van de lonen van jeugdig personeel, aanpassing aan de regeling van arbeidsvoorwaarden in de Metaalnijverheid wordt voorgesteld, welke door het College aanvaardbaar wordt geacht;

dat het College zich eveneens kan verenigen met de invoering van een extra beloning voor hoefsmeden, met dien verstande, dat in de voorgestelde bedragen enige wijziging moet worden aangebracht;

dat met de voor bepaalde groepen geschoolden voorgestelde uitzonderingsbepalingen in het bijzonder wordt beoogd een hogere beloning voor werknemers met meer dan normale verantwoordelijkheid mogelijk te maken;

dat het College tegen dit systeem geen bezwaren heeft, doch dat dan ook aangenomen mag worden, dat met de invoering van deze bijzondere bepalingen aan de behoefte tot meerdere differentiëring in voldoende mate zal zijn tegemoet gekomen, zodat voor het verlenen van afzonderlijke vergunning tot overschrijding van het geldende maximum in het vervolg slechts in zeer bijzondere gevallen aanleiding zal zijn;

dat de voorgestelde extra vergoeding voor personeel uit installatiebedrijven, werkzaam te midden van in tarief werkende werknemers zich voorshands niet voor een algemene regeling leent, doch van geval tot geval onder ogen zal zijn te zien, waartoe desbetreffende aanvragen in voorkomende gevallen via de Vakraad bij het College kunnen worden ingediend;

dat tegen de overige voorstellen geen bezwaren bestaan;

dat met deze wijziging, hier gelijk in elke andere beschikking van het College, op generlei wijze een uitspraak wordt gedaan ten aanzien van de mogelijke gevolgen in de vorm ener verhoging van de prijzen en/of tarieven, aangezien de beoordeling van een verzoek tot verhoging van de prijzen en/of tarieven tot de uitsluitende bevoegdheid van het Directoraat-Generaal van de Prijzen, althans niet tot die van het College van Rijksbemiddelaars behoort;

Gehoord de Stichting van den Arbeid; Gelet op artikel 12 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945; Beschikkende, Bepaalt:

Artikel I

De regelingen van lonen en andere ar-

beidsvoorwaarden in de Kleine Metaalnijverheid van 24 December 1947 (*Nederlandse Staatscourant* van 19 Januari 1948, no. 12) worden als volgt gewijzigd:

1. Het 2de lid van de artikelen 1, sub B (Werkings sfeer), van de regelingen van lonen en andere arbeidsvoorwaarden voor het Electrotechnisch en het Centrale Verwarmingsbedrijf, wordt als volgt gelezen:

2. Voor werknemers, die uitsluitend arbeid verrichten in een werkplaats waarin 25 of meer werknemers werkzaam zijn en niet op montage gaan, zijn de artikelen 3 t/m 7 en 9 dezer regeling niet van toepassing, doch de artikelen 4 t/m 11b van de regeling van arbeidsvoorwaarden in de metaalnijverheid van 24 Mei 1948 (*Nederlandse Staatscourant* 1948, nr. 103).

Artikel 6 van de regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden voor het *Electrotechnisch Bedrijf* vervalt en wordt vervangen door het volgende artikel:

Artikel 6: Lonen

Onverminderd het overigens in dit artikel bepaalde, betaalt de werkgever aan iedere werknemer het uurloon, dat is vastgesteld voor de gemeente, waar de werknemer uitsluitend of in hoofdzaak werkzaam is.

Wordt op last van de werkgever tijdelijke arbeid verricht in een hoger geclassificeerde gemeente dan die, welke ingevolge het gestelde in de voorgaande alinea bepalend is voor het loon, dan zal gedurende deze periode het hogere loon worden uitbetaald.

De persoonlijke minimum uurlonen voor mannelijke werknemers beneden de 65 jaar bedragen in centen:

	Gemeenteklasse				
	I	II	III	IV	V
Leerlingen					
Op 14-jarige leeftijd	22	22	21	20	20
Op 15-jarige leeftijd	25	25	24	23	23
Na 1 praktijkjaar	30	30	28	27	26
Na 2 praktijkjaren	35	35	33	32	30
" 3 "	41	41	39	37	35
Hulpmonteurs					
Na 4 praktijkjaren	49	48	46	44	42
" 5 "	58	57	55	52	50
" 6 "	67	66	63	60	58
" 7 "	74	72	70	68	65
" 8 "	81	79	76	74	71
" 9 "	88	85	81	78	75
Monteurs					
Met 10 en meer praktijkjaren	94	91	87	84	80
Eerste monteurs	102	99	95	91	87

De werkgever kan in geval van bijzondere ijver en/of bekwaamheid het uurloon van werknemers met minder dan 10 praktijkjaren ten hoogste stellen op het voor het volgende praktijkjaar vastgestelde persoonlijke minimum uurloon.

Voor de eerste monteurs en monteurs

beneden de 65 jaar gelden per groep de volgende maximum gemiddelde uurlonen in centen:

	Gemeenteklasse				
	I	II	III	IV	V
Monteurs	100	97	93	89	86
le monteurs	107	104	100	96	93

Voor werknemers, behorende tot de groepen hulpmonteurs en monteurs, die in het bezit zijn van het V.E.V.-diploma, worden de hierboven vastgestelde uurlonen met 2 cent verhoogd.

De ondernemingen zijn bevoegd bij de berekening van het maximum gemiddelde uurloon van de eerste monteurs ten hoogste 20 % van het totaal aantal eerste monteurs buiten beschouwing te laten. Het maximum gemiddelde uurloon van de gezamenlijke, aldus uitgezonderde, werknemers zal echter niet meer dan 10 % boven de hierboven bedoelde maxima der eerste monteurs mogen liggen.

Bij de berekening van het maximum van 20 % van de eerste monteurs in ondernemingen met meer dan 10 eerste monteurs mag afronding naar boven plaats vinden. Bij ondernemingen met 9 of minder eerste monteurs mogen ten hoogste worden uitgezonderd:

- bij in totaal 1 t/m 3 eerste monteurs: 0;
- bij in totaal 4 t/m 7 eerste monteurs: 1;
- bij in totaal 8 of 9 eerste monteurs: 2.

In het als bijlage A aan de regelingen toegevoegde register in zake de gemeenteklassen worden de navolgende wijzigingen aangebracht in de indeling der gemeenten:

Abcoude U.	4
Breukelen-Nijenrode U.	4
Epe 1*) (dorp Epe, Vaasen en Emst) Gld.	4
Muntendam Gr.	4
Roosendaal en Nispen N.-B.	3
Schoorl (N.-H.)	4
Haarlemmermeer 2*) (overig noordelijk deel) (N.-H.)	3
Haarlemmermeer 3 (overig deel) (N.-H.)	4
Heerde 1*) (kom der gemeente en Wapenveld) Gld.	4
Koudekerke 1*) (deel, grenzend aan Vlissingen) Z.	4
Son en Breughel (N.-B.)	4
Staphorst 1*) (het aan Meppel grenzend deel) O.	4
Vlieland F.	4
Wijchen 1*) (het aan Nijmegen grenzend deel) Gld.	4
Zandvoort (N.-H.)	2

Artikel II

Bij de inwerkingtreding van deze beschikking vervallen de bij afzonderlijke dispensatie van het College van Rijksbemiddelaars verleende toeslagen wegens bijzondere verantwoordelijkheid en/of vakbekwaamheid, met dien verstande, dat rechtens geldende lonen niet behoeven te worden verlaagd.

Artikel III

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de loonweek, waarin 8 November 1948 valt.

Het College van Rijksbemiddelaars
J. A. BERGER, Voorzitter.

STREFOFOON

voor opnemen van

GRAMOFOONPLATEN

Machine van Nederlands fabrikaat

door J. CORVER

De N.V. Strefofoon te Rotterdam heeft een in ontwerp en constructie origineel Nederlandse machine geproduceerd voor het opnemen van gramofoonplaten.

Ontworpen door enigen onzer radio-ingenieurs, met jarenlange ervaring omtrent geluidsoptekening en omtrent de daarvoor bij de Omroep te stellen eisen, is dit een machine geworden, die aan het veelvuldig en aanhoudend gebruik en het verlangen naar hoge kwaliteit en betrouwbaarheid, zoals dat bij de Omroep bestaat, is aangepast. En men heeft ervaren, wetenschappelijke instrumentmakers gevonden voor een gedegen uitvoering.

Naast betrouwbaarheid, hoge mate van constantheid van het toerental, laag elektrisch en mechanisch storingeruis, geringe slijtage en weinig onderhoudszorg heeft eenvoud van constructie en bediening op de voorgrond gestaan. Het is niet een overijld in fabricage genomen product, waarvan men de kinderziekten nog moet afwachten. Een proefmodel is maandenlang in gebruik en onderzoek geweest in het laboratorium van de in de Nederlandse Radio Unie samenwerkende gezamenlijke Omroepverenigingen, die er thans een eerste serie van hebben besteld. In een door de N.V. Strefofoon uitgegeven brochure worden de onderzoekingen, waaraan de machine in genoemd laboratorium werd onderworpen, en de uitkomsten daarvan, uitvoerig medegedeeld.

Wij werden in staat gesteld, aan de hand van een paar foto's de voornaamste bijzonderheden van deze interessante nieuwe opname-machine te beschrijven.

Als men de machine in werking ziet, wordt men wel het eerst getroffen door de aanblik van een grote draaitafel (40 cm diameter), die in haar geheel onder de vaststaande snijder door geschoven wordt, in plaats dat de snijder, zoals gewoonlijk, over de draaitafel wordt getransporteerd.

De vaststaande snijder-arm zouden wij het principiële en cardinale punt willen noemen, dat de gehele constructie der machine heeft beheerst.

In alle constructies waarbij de snijder over de plaat moet worden bewogen, is de transport-inrichting een zwak punt. Gebeurt het door een transportschroef, dan dreigt de geringste speling in vergrote mate variaties in de groefafstand bij het snijden te veroorzaken, terwijl het moeilijk is, het transportmechanisme, dat zich buiten het huis der machine bevindt, tegen stof en vuil te beschermen. Dan moet de mond van de afzuiginrichting van de spaan mede de beweging van de snijder volgen en met een microscoop voor het

controleren van de gesneden groef, is dat ook het geval.

Bij de Strefofoon bevinden alle bewegende delen zich in het huis. Alleen is de snijder natuurlijk op- en neer beweegbaar aan de vaste snijderarm, maar daarvoor zijn spelingvrije kogellagers aangebracht. Verder kan de snijder ook om de horizontale as ondersteboven worden gedraaid voor verwisseling van snijnaalden.

Wat nu het transport van de hier verschuifbare draaitafel betreft, daarvoor is in het bovenblad van het huis een overlangse sleuf, ongeveer ter lengte van de halve draaitafelmiddellijn aangebracht, zodat de motoras door die sleuf naar boven steekt. Binnen in het huis zijn de lagers voor de as van de draaitafel, de aandrijfmotor en de wormwieloverbrenging op de draaitafel-as, op een slede geplaatst, glijdend op een breed, geslepen bed. Op de slede zijn nog twee V-vormige snaarschijven geplaatst, waarvan de ene schijf via een vertragend tandwielmechanisme door de aandrijfmotor wordt bewogen, zodat de over de schijven lopende snaar, als die op een vast punt in het huis wordt vastgeklemd, bewerkstelligt, dat de motor zichzelf en de gehele slede met de draaitafel voorttrekt.

De aandrijfmotor is een synchroommotor en de machine kan geleverd worden voor $33\frac{1}{3}$ of voor 78,15 toeren per minuut. De snelheid, waarmee het voorttrekken van de slede met de draaitafel geschiedt, is zo berekend, dat op de plaat 50 groeven per cm worden gesneden.

Intussen moet die snelheid vergroot

kunnen worden om markerings- of uitloopgroeven te kunnen maken. Daarvoor is in het tandwiel-mechanisme een voorziening getroffen, waarbij door een magnetische koppeling, als die bekrachtigd wordt, een normaal vrij op zijn as meelopend tandwiel op de as komt vast te zitten en de snelheid van het transport 9-voudig verhoogt.

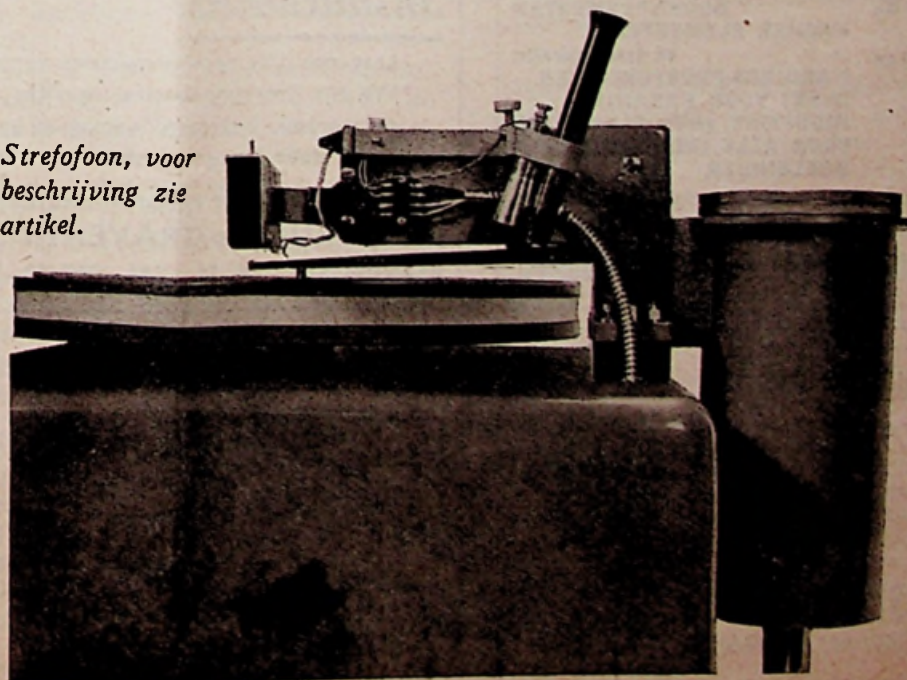
Op het bedieningspaneel, dat zich bevindt op het vooruitspringend gedeelte van de voorwand der machine, loopt een aan de slede bevestigde wijzer, die door een sleuf naar buiten steekt, met de slede mee en wijst op een verschuifbare tijdschaal aan, wat de tijdsduur ener opname geweest is en hoeveel tijd nog voor voortzetting rest.

Van veel belang zijn de aangebrachte voorzieningen voor het automatiseren der in bedrijfstelling.

Staat de machine buiten bedrijf, dan staat de snijder zo hoog opgeheven, dat de naald in geen geval een plaat zou kunnen raken. De draaitafel kan dan willekeurig met de hand verschoven worden en met de hand in beide richtingen worden gedraaid. Ook de aandrijfmotor kan in deze toestand worden ingeschakeld en nog steeds de draaitafel met de hand over het bed verschoven worden, want ofschoon de snaar over de snaarschijven met de aandrijfmotor in beweging komt, werkt het transport niet, zo lang de snaar niet is vastgeklemd. Om te kunnen gaan snijden, moeten enige dingen in juiste volgorde gebeuren, die niet met de hand mogelijk zijn. Dit geschiedt na het drukken op een knop automatisch door een vast in het huis ingebouwde, afzonderlijke servo-motor. Deze schakelt door vastklemmen van de snaar eerst het transport in, sluit daarna een contact voor de spaanafzuiginrichting en laat ten slotte de snijder neer op de plaat. Een tweede druk op dezelfde knop brengt de servo-motor in actie om het genoemde proces in omgekeerde volgorde te doen plaats hebben, dus het snijden stop te zetten.

(Vervolg zie blz. 335)

Strefofoon, voor beschrijving zie artikel.

Fabriek v. elektrische
apparaten en
verwarmingselementen
ZAANDAM
OOSTZIJDE 238 b
Telefoon 2310 (K 2980)

**Straalkachels,
Theelichten,
Kookplaten,
Strijkijzer-elementen,
Theelichte-elementen,
Bodemelementen,
Kachelementen,
Verwarmingsspiralen**
Levert alleen aan
H.H. Grossiers en Industrie

In elk geval

„VOBA“- Gloeilampen

BOVENAL!!!

„TECHNISCHE“ N.V.

De Constant Rebecquestraat 96-102
's-Gravenhage

Uit voorraad leverbaar:

Gietijzeren bulleye ornamenten
ovaal voor 60 W. lamp, voorzien
van Swan-fitting en wartelinvor-
ring, compleet met wartels.

ELECTROTECHNISCHE
GROOTHANDEL **P. HOLTRING**
HAARLEM — KORTE SPAARNE 25
Telefoon 16255 (na 6 uur 29605).

Electrotechnische- en Radiogroothandel

A. J. WESTERHOF

Oostzeedijk 340 - tel. 27641 - Rotterdam

PHILIPS: versterkers, luidsprekers,
microphoons, trechters enz.

PHILIPS: radio-onderdelen

PHILIPS: service onderdelen

prompt uit voorraad leverbaar

Vraagt inlichtingen of reizigersbezoek

NIEAF UTRECHT

DE NEDERLANDSE
FABRIEK VAN DE BESTE
ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN

ELECTRO-TECHNISCHE HERSTELPLAATS

SJERP & JONGENEEL

DEN HAAG

PRINSEGRACHT 184 — TELEF. 335280

GISO-LAMPEN

N.V. Handel Mij. „Electro-Metaal“, A. C. v. RIJN,
Kantoor: Piet Heinstr. 102, Tel. 336144-321011
Magazijn: Elandstraat 77a - Den Haag.

Grossier in alle electrotechnische materialen.

Levering van kastenbatterijen, kasten, draad
en kabel, momenteel alleen voor speciale
urgente gevallen, z.g. investeringsprogramma.

Draaistroommotoren, kortsluitanker, 1000, 1500
en 3000 toeren in verschillende vermogens,
uit voorraad leverbaar of op korte termijn.

De oudjes doen het nog best...

Ja in de meeste gevallen beter.

Uw oude lamp-bout- of kachel ontvangt
U als nieuw terug. Volledige garantie.

J. BOSCH,
SLOTERKADE 68 F,
Amsterdam-W.
Telefoon 81022

Ontdooitransformatoren

van

Transforma

zijn primair voor 220 en 125 Volt en
secondair voor 4 Volt-500 Amp. over-
schakelbaar op 8 Volt-250 Amp.

AMSTERDAM, KARPERWEG 37-41
TELEFOON 96610-96511

WIKKELINRICHTING

voor Electro-Motoren, Dynamo's, Starters,
Hoogspanningsmagneten enz.

E. Stipp

Nieuwe Leliestraat 51 — AMSTERDAM
Telefoon 47076

N.V. „CORODEX“, Zandvoort

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEMATERIAAL

Lamphouders, Mignonlamphouders, Kroonlamp-
houders, Stallamphouders, Plafondlamphouders,
Majolica's, Zolderrozetten, Snoerdoosjes, Arma-
turen 40 en 60 W., W.D. Armaturen, Schroef-
koppen K. II en K. III, Kabelastakdozen,
Wartels 16 en 21 mm. P. G., Plafondplaten,
Kabelzadels, Contactstoppen 6 en 10 Ampères,
Koppelcontactstoppen, Driewegstekkers etc.

De Nederlandse Fabrick van Kwaliteitsproducten

BOBÉ

levert aan
Groothandel en
Industrie

**STRIJK-PERS EN
BODEMELEMENTEN
KACHEL'ELEMENTEN**
on losse spiralen
**HARDINGS-PROEFOVENS EN
OVENS VOOR KERAMIEK-
INDUSTRIE, verder ELEMENTEN
VOOR ALLE INDUSTRIËLE
DOELEINDEN**

Geen reparaties voor huishoudelijke doeleinden
Ons devies: **BOSSAERS BETER!**

BOBÉ, Beukenweg 9-11-13, Tel. 54161, Amsterdam-O.

Installateurs!

Laat ons Uw neon-installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, maken
ontwerpen, begroten, verkopen en mon-
teren door het gehele land.

Technisch Bur. voor NEON-VERLICHTING
P. J. BUIS, 's-GRAVENHAGE,
KONINGSPLEIN 11, TEL. 392400-390418

Electro-Ing. Bureau „Daniel“

HILVERSUM

Tel. 9895-9846

**CONTROLLERS
SPILEINDSCHAKELAARS
REMHEFMAGNETEN
WALSSCHAKELAARS**

Speciale schakelapparatuur voor de industrie
Af voorraad of redelijke termijnen

Minkes levert:

- Walsschakelaars en buiszekeringkasten in
gegoten aluminium w.d. uitvoering met losse
pasvlakken, 60 Amp., 100 Amp., 200 Amp.
- III-Groepskastjes 25 en 60 Amp. (type 25).
- Kabelinvoeren (type 35 en 17).
- Kabeleindsluitingen (type 13a).
- Ringventilatoren.

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 391563

Wij leveren uit voorraad:

Mignon illuminatiefittingen
Schakelaars, Stopcontacten.
Balanslampen, geschikt voor laboratoria etc.
Bajonetlamphouders 3/8" k.

Glasornamenten in diverse uitvoeringen.
Nummertableaux met 5 nummers.
„Castellum“ Wasmachines met motor

(Utility en oliebad).
Schroefkogel Armaturen 40 en 60 Watt (opaal).

N.V. v/h CLAESSEN & Co.
Almelo — Amsterdam — Doetinchem

„VONKA“ AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers, motoren enz.

voor

**ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT**

STREFOFOON*(Vervolg van blz. 333)*

Een automatisch werkende voorziening is ook nog aangebracht om te voorkomen, dat het snijden zou worden voortgezet tot al te dicht bij het hart van de plaat. Als een daarvoor vastgestelde grens door de transportinrichting wordt overschreden, sluit de slede een contact, dat eveneens de servomotor in werking stelt en de uitschakeling tot stand brengt. Men kan dan ook met de normale knop voor de servomotor de machine niet weer in actie doen komen, voordat de slede met de hand is teruggezet van de „verboden” grens.

De groeven worden in de platen gesneden van buiten naar binnen, zoals dat bij gewone handelsplaten ook het geval is.

De nauwkeurigheid der werking en de uiterste geringheid van de elektrische en mechanische stoornissen, die uit de rapporten van het Omroeplaboratorium blijken, overtreffen alle eisen, die men tot dusver kon stellen.

Ten gevolge van de bij de constructie gevolgde beginselen, waarbij alle anders aan slijtage onderhevige bewegende delen in een stofdicht oliemagazijn zijn opgesloten, is de onderhoudszorg al zeer gering en kan ook geen beschadiging optreden bij normaal vervoer. De machines zijn ingericht voor parallelschakeling, zodat twee of meer bij het maken van copieën door één persoon kunnen worden bediend.

De microscoop is met een draaibare arm bevestigd aan de vaste snijderarm, die tevens een verlichtingslampje draagt en bij een vergroting 40 ongeveer 15 groeven in het gezichtsveld omvat.

Alle overbodigheden zijn geweerd om de eenvoud van het geheel te behouden, maar zoals uit deze beschrijving moge blijken, is aan het in de practijk wenselijk geblekene en aan de duurzaamheid der constructie de hoogste aandacht gewijd.

Teken van vooruitgang

Wel een teken van vooruitgang is dat de firma M. R. A. Schimmel, Oosterpark 46 te Bussum, weer . . . sigarendroogkasten aankondigt! Jarenlang was er in deze meubelen waarlijk niet veel te doen; aangezien we toch geen sigaren hadden, behoefden er ook geen droogkasten voor gekocht te worden.

Nu kan men wel zeggen dat de sigaren nog geenszins overvloedig aanwezig zijn — maar een goed verkoper weet zijn klanten aan het verstand te brengen, dat de sigarendistributie ook zijn langste tijd gehad heeft. Dus wordt het zeker tijd om weer aan een droogkast te denken. En ook voor deze verkoop geldt: wie het eerst komt, het eerst maalt.

De sortering van de firma Schimmel (Alwa) omvat 8 modellen, de inkoopsprijzen hiervan liggen tussen f 20,— en f 89,—.

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

SECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

**DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELLEN**

SIJMEN BETAALT . . .

Dit was onze eerste verzuchting, geslaakt bij het afkondigen van de overeenstemming tussen de Regering en de Stichting van de Arbeid, inzake de duurtetoeslag van fl. 1,—, welke een bepaalde bevolkingsgroep ten goede komt, in verband met het gedeeltelijk wegvallen van de regeringssubsidie.

Wij zijn reeds aan veel gewend geraakt, doch het eigenaardige is, dat ieder nieuwtje op dit gebied, bepaalde gedachten in ons wakker roept. De regeringssubsidie was en is een tijdelijke maatregel, welke paste in de loon- en prijspolitiek en wij allen wisten, dat daaraan eens een eind zou moeten komen. Thans is de eerste stap die de overheid neemt fl. 330 miljoen van een totaal uitgetrokken bedrag aan subsidies van fl. 650 miljoen.

Dat peuleschilletje van fl. 330 miljoen moet toch echter uit de lengte of de breedte komen en aangezien de regering het niet meer bijpast, moest het op een andere manier op tafel komen en is deze taak grotendeels gelegd op het bedrijfsleven, dat daardoor het belastingjuk weer wat steviger voelt drukken, aangezien van doorberekening geen sprake is.

Het is weer het oude liedje, heel eenvoudig staat het er, doch wanneer we er even dieper op ingaan en de gevolgen ervan overdenken, warrelt het toch wel heel even in ons brein.

We krijgen dus een extra-belasting voor het bedrijfsleven en gezien de last die we reeds te dragen hebben, is dit wederom een bittere pil, die we te slikken krijgen. Vervolgens is het een belasting voor hen die méér dan fl. 3 700,— verdienen. Dat heet dan zgn. middelgrote en grote lonen. In vele gevallen hebben deze „semi-grote der aarde” het dikwijls veel beroerder, dan de zgn. kleine lonen, maar daar spreken we niet over. Daarnaast staat dan de groep gelukkigen die de „sluitpost” ad fl. 1,— per week uitbetaald krijgen. Met alle eerbied en ontzag voor de „grote koppen” die dit gecalculleerd hebben, twijfelen we toch sterk aan het reële in deze berekening. Wij allen hebben wel eens een theoretische berekening gemaakt, die eilacie . . . in de practijk niet opging. Het gaat in een huishouding wel eens iets anders, dan een op de gram afgemeten hoeveelheid boter, brood enz. Een sterke,

roet in de pap werpende, factor is reeds de meerdere belasting geweest door deze toeslag.

Hoewel het eerste punt van de vorige alinea ons rechtstreeks raakt, hebben wij toch indirect bij de punten 2 en 3 evenveel belang. Immers uit de portemonnaie van deze 2 groepen zal ook onze omzet voor een groot gedeelte moeten komen.

Al ons optimisme ten spijt, zullen we ook dit feit weer met een bezorgd oog moeten blijven gadeslaan en hopen we, dat min. Lieftinck snel loskomt met de belastingherziening in de goede zin, opdat er een beetje meer lucht kome.

We zullen ons niet al te veel in deze aangelegenheid moeten gaan verdiepen. We zouden dan via de Marshall hulp weer terecht komen op het feit, dat we feitelijk boven onze stand leven en wij voor ons hebben vroeger al eens betoogd, dat wij liever met niets hadden begonnen en langzamerhand vooruit hadden gegaan, dan ons op een bepaald welvaartsniveau te plaatsen, dat wij zonder hulp van buiten niet konden handhaven. Men heeft het echter anders gedaan en gedane zaken nemen nu eenmaal geen keer.

Indien echter straks zal blijken, na beëindiging van de buitenlands hulp- en credierverlening, dat de huidige stand van het reële loon niet volledig door eigen inspanning kan worden gedekt, dan zouden we eventueel wederom tot rantsoenering moeten overgaan.

Voorlopig hebben we echter reeds zorgen genoeg en bepalen we ons er toe de eerste subsidieverlaging te volgen. fl. 330 miljoen minder subsidie; daartegenover komt zeer waarschijnlijk een verliespost door verminderde belasting. Een gulden toeslag voor een bepaalde bevolkingsgroep, gecoupeerd door de meerdere belasting! Zal een ander deel van de groep, we denken bijv. aan bepaalde producenten, binnenkort ook niet beschermd moeten worden?

Een en ander past wel in de „bouwdoos” van de gerichte economie, doch we menen, dat wij zakenheden het anders zouden zien en trachten uit te voeren. De tijd die alle wonden heelt, zal ook hier haar werking uitoefenen en laten we hopen, dat de tijd niet al te ver meer is, dat we werkelijk kunnen zeggen . . . het daagt!

restigen Uw aandacht op

HET adres in het Oosten en Noorden van ons land

voor het wikkelen van **alle** electromotoren en het repareren van **alle** elektrische apparaten

Wij hebben een speciale afdeling voor:

het wikkelen en repareren van alle soorten en modellen spoelen en speelbussen voor automaten en dergelijke

Uw adres hiervoor is

Electro Technische Fabrik H. J. JANSSEN
KUIPERSDIJK 184-186 (TEL. 3847) - ENSCHEDE

GROTHAUZEN Venlo

levert U

ELECTRISCHE STRAALKACHELS
2 en 3 staafs, regelbaar

Alle soorten

VERWARMINGS ELEMENTEN

Vraagt offerte en monsters

J. H. GROTHAUZEN

Roermondschestraat 10 - Venlo

„WILKAFOON”-

volautomatische gramfoonplatenwisselaars voor 30 platen van 25 cm. Voor bedrijven, hotels, café-restaurants enz.

SPECIALE AANBIEDING

Gramfoononderzetkastjes met en zonder motor

Apparatenfabriek „WILKAFOON”

Karel Cremers - Tegelen

Handel en grossiers erkende korting

ELECTRON

Groothandel in Gloeilampen en
Electrisch Materiaal

Insulindestraat 82 — ROTTERDAM,
Telefoon 42153—28946.

©

VERKOOPKANTOOR van de bekende

HELIUM lampen

DIT IS DE FABRIEK VAN JANSSEN

(na de brand door kortsluiting)

Hij bespaarde 2 dubbeltjes om zijn zekeringen.

B. A. F.

VERTRAAGDE PATRONEN
beveiligen veilig en afdoende

BEVEILIGINGSADVIEZEN
WORDEN U GAARNE OP
AANVRAGE VERSTREKT.

BEUSKER'S APPARATENFABRIEKEN N.V.

NIJMEGEN

„IRENE 2”

35 cm lang, 30 cm hoog, 30 cm diep. Ruimte voor 300 Sigaren
Verkoop f 26.00

Wij leveren weer onze bekende

„ALWA” Sigarendroogkasten
IN DIVERSE UITVOERINGEN

Beter en mooier als een droogfles.

Stroomverbruik slechts 20 watt.

Per dag een half uur op het lichtnet aangesloten en U heeft eengeurige, droge Sigaar.

SCHIMMEL-Sigarendroogkasten - Bussum
Vraagt onze nieuwe Catalogus

Stofzuigerslangen voor Protos en 30 mm.
Waaiers, 100/11, 100/11 links, 100/11 (vast), 85/11, 90/7, 90/7 links, 90/7 (vast), 75/8, 110/7, 110/7 links, 120/11 links, 125/7, 125/7 (7 mm asgat), 125/12, 132/11.
Waaierbusjes, 6,7 & 8 mm. Rubber sokken, 34 mm.
Zuigmonden, 28, 30, 32 & 35 mm. Kleine zuigmonden, 30, 28, 35 mm.
Mouturen, 28, 30, 32, 35 mm.
Stofzakken voor klopp-veegmachines. Protos (groen, rood, ra; 21).
Stofzakken, Eln, Electrolux 11 & 25, Excelsior, 17 cm.
Stofzakkingen, 13, 15, 17 cm. Protos, (groen), Excelsior.
Lederen handvatten. Houten borstels. Handvatluiskjes.
Kogellagers, R-6 t/m R-10 (vast). E-6 t/m E-11 (los).
Vampyr en Protos klemborstels. Vampyr palhuis met veertje.
Inbouwschakelaars, en eenzatsmontage.
Zuigbuizen, 32 mm. Tappen: 30 en 32 mm enz.

Stofzuigergroothandel J. Bleyé

Bromhorstlaan 8 - WASSENAAR - Telefoon 9866.

RUBBERLASKABEL

in zeer soepele uitvoering

Uit voorraad leverbaar in
verschillende doorsneden.

N.V. E. M. ELECTROSTOOM

ROTTERDAM

Filiaal AMSTERDAM

Postbus 301

N.Z. Voorburgwal 28-30

Telefoon 45680

Telefoon 32378

Olosa!

Het ZWITSERSE KWALITEITSmerk
voor VERWARMINGSKUSSENS en
SNELKOKERS.

Vraagt Uw grossiers naar „OLOSA”.
Hij kan ze nu uit voorraad leveren,
maar slechts beperkt.

Dus haast U!

Techn. Grooth. Fa. H. van Lochem

Amsterdamseweg 156

ARNHEM - Tel. 21098

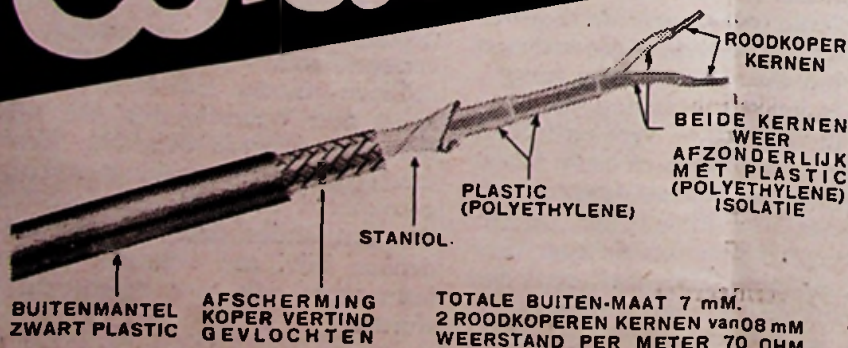
Zolang de voorraad strekt

ANTENNE VEILIGHEDEN

compleet met beugel en
EDELGASPATROON

HAAST U!

Co-axiale kabel

TOTALE BUITEN-MAAT 7 mm.
2 ROODKOPEREN KERNEN van 08 mm
WEERSTAND PER METER 70 OHM

PRIJS PER METER f. 0.49

LEVERING DOOR HET GEHELE LAND NIET FRANCO ONDER REMBOURS

A. VALKENBERG

KINKERSTRAAT 252-258 AMSTERDAM-W. TEL. 83678-84416

OMZET-

Belasting

Reeds eerder schreven wij iets over de Benelux en in verband met deze economische Unie wordt thans door een ambtelijke commissie onderzocht, op welke wijze de omzetbelasting en de Belgische overdrachtstaxe zoveel mogelijk met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht.

Dit streven naar unificatie verdient de volle aandacht, ook van de detailhandel. De kans bestaat nl., dat de detailhandel, evenals zulks in België het geval is, van OB zal worden vrijgesteld. Weliswaar gevoelt, naar wij menen, onze minister van Financiën hiervoor niet bijster veel, doch daar staat tegenover dat de Belgen per sé niet geneigd zijn de detailhandel in de OB te betrekken.

Een ander punt, dat voor de detailhandel ook van belang is, is dat de Belgische groothandel $4\frac{1}{2}$ % OB verschuldigd is tegen de Nederlandse slechts $\frac{1}{2}$ %. Het is natuurlijk in de eerste plaats voor de groothandel van eminent belang, dat het Nederlandse standpunt domineert, doch ook voor de detailhandel verdient dit alleszins aanbeveling, daar nu eenmaal een groot deel van de detaillisten voor hun bevoorrading op de groothandel is aangevoerd. Zou deze zwaarder belast worden, dan thans het geval is, dan wordt het voor de detaillisten, die op de groothandel zijn georiënteerd, wel zeer moeilijk te concurreren met anderen, die rechtstreeks van de fabrikanten kunnen betrekken.

O.i. moet de oplossing in de volgende richting worden gezocht:

Het in België voor vele goederen in zwang zijnde systeem van éénmalige heffing bij de fabrikant/importeur (forfaitaire taxe) moet ook hier te lande toepassing vinden. De fabrikanten/importeurs moeten uiteraard gerechtigd zijn de OB volledig aan hun afnemers door te berekenen, welke op hun beurt, zonder enige beperking, deze belasting aan hun afnemers zullen moeten mogen in rekening brengen. De kleinen groothandel zijn dan vrijgesteld van OB, hetgeen voor de detaillisten dubbel aangenaam is, daar zij dan zelf van deze hinderlijke belasting zijn bevrijd en zij buitendien, indien zij via de groothandel betrekken, niet door een fiscale maatregel in hun concurrentievermogen worden geschaad. Mocht het om de een of andere reden wenselijk zijn het incasseren van de OB niet ten volle op fabrikanten/importeurs af te wentelen, dan behoeft er in principe geen bezwaar tegen te bestaan hieraan ook de groothandel te laten deelnemen, mits het tarief zo wordt gesteld, dat uitschakeling van deze tak van handel geen fiscaal voordeel oplevert. De detailhandel moet echter, hoe het ook zij, van OB vrijgesteld zijn. Het is ons vele malen gebleken, welke puzzles deze belasting voor de detailhandel, vooral in combinatie met ambacht, opwerpt, dat het waarlijk alleszins aanbeveling verdient, dat hier te lande het Belgische systeem van vrij-

stelling van de detailhandel wordt overgenomen. Buitendien brengt het controleren van de aangiften van de detailhandel voor de schatkist aanzienlijke kosten met zich mede, welke komen te vervallen als de detailhandel wordt vrijgesteld.

Het zou een ware uitkomst zijn, indien de onderhavige commissie tot een resultaat zou komen, dat deze belasting aan de bron geheven zal worden. (De minister van financiën zal wel niet voor opheffing voelen).

Een massa werk en zorg zou van veler schouders worden genomen en een grote onbillijkheid worden weggenomen van hen, die thans nog steeds de verhoogde omzetbelasting niet mogen doorberekenen aan hen waarvoor ze bestemd is, nl. de consument.

ETALAGEVERLICHTING

Juist voor het ter perse gaan van dit nummer bereikt ons de afkondiging van de wijziging van de Gas- en Electriciteitsbeschikking 1945. Wegens tijdgebrek zullen wij hierop in het e.k. nummer nog nader terug komen.

De nieuwe regeling is thans als volgt:

Etalage verlichting is toegestaan:

Maandag t/m Vrijdag van 18-22 uur.

Zaterdag en Zondag van 16-22 uur.

Uitzondering hierop maken de provincies Friesland en Groningen. Hier is de regeling: Alle dagen van de week van 16-22 uur.

In de topperiode, de zgn. „Piekbelasting“, van 16-18 uur is *etalageverlichting gedurende de eerste 5 dagen van de week overal verboden, uitgezonderd Friesland en Groningen.*

WIST U,

● dat op Vrijdag 5 November 1948 de Prijzenbeschikking Electrotechnische Werkzaamheden 1948 van kracht is geworden?

● dat het nu mogelijk is om in de halls van Amerikaanse bioscopen kerstbestellingen van chocolade te doen. Men vraagt zich af, wanneer nu de chocoladewinkels films gaan vertonen.

● dat min. Lieftinck in de Memorie van Antwoord op het voorlopig verslag der Tweede Kamer over de Rijksbegroting 1949 gezegd heeft: dat wij een fase van economische ontwikkeling zijn ingegaan, die gekenmerkt zal worden door een toenemende spanning tussen kosten en prijzen.

● dat Nederland krachtiger industrialisatiepolitiek moet voeren dan België.

● dat de netto vermeerdering van het aantal arbeidskrachten in de periode 1950-1959 in Nederland 354 000 zal bedragen tegen een *vermindering* van 39 000 in België.

● dat de verlichting en de verwarming van de electr. en diesel electr. treinen in deze winter weer normaal zullen functioneren. Voor de stoomtreinen wordt al het mogelijke gedaan.

Bravo Spoorwegen, wie koers houdt, wint de reis.

MEER LICHT

LANGER LICHT

OPHIR

voor minder geld.
Vraag naar

OPHIR

de lamp met
garantie!

IMPORTEURS
W. F. J. ZEGERS
AMSTERDAM
CHASSESTRAAT 33
TELEFOON 92552

W R

Bakeliet

FITTINGEN

De buitengewoon solide
WALDORP-FITTING
is wederom verkrijgbaar

Wij verwachten gaarne Uw orders

WALDORP-RADIO

LEECHWATERSTRAAT 120 - DEN HAAG

Technische Im- en Exporthandel

„DAVIRO“

Schenkweg 18, Den Haag, Telefoon 722300

voor:

ADVANCE Components Ltd.

Meetzender V.H.F., van
9,8-310 mc/s

RADIOFABRIEK DEN HAAG • MOTORENFABRIEK UTRECHT

MOTORENFABRIEK UTRECHT • RIJWIELFABRIEK DEN HAAG

V.D. HEEM N.V.

FABRIEK VAN ERRES-PRODUCTEN

**MODERNE
VERLICHTINGS- EN
ELECTROTECHNISCHE
ARTIKELN**

BEZOEK ONZE SHOWROOM

CUPROFLEX

LUNBAANSGR. 237-240, TEL. 33742 AMSTERDAM

Accumulerende voetstoven met ingegoten element en automatische beveiliging in blank of old finish
Accumulerende bedkruiken verchroomd, blijven na 10 minuten inschakelen acht uur warm, door toepassing van luchtisolatie
Voetverwarmingsplaten 35 x 85 cm (achter de toonbank) Verbruik slechts 125 Watt

 Firma Gebr. Sterringa
 BROEK OP LANGENDIJK
 Telefoon 451 (K 2267)

Philips producten

- INDUSTRIA
- RUTON
- V. GEEL
- WITTE KAT
- AUDION
- HUZA
- HAGEDOORN
- CORODEX
- E. B. A.
- NEDAP

MEUSKENS' GROOTHANDEL
 Korte Gracht 24, AMERSFOORT, Tel. K 3490-6391

Ze zijn er weer!

**De Boeken- en
Bedklemlampjes**
 met schakelaartje

Uit voorraad leverbaar in 6 smaakvolle courante kleuren. Elk lampje losrij verpakt in cartonnen doosje

VERKOOPSPRUS thans f 6.50 per stuk
 Normale nandediskorting.

ELECTRO HAVEE
 3 GRAVENHAGE - HUISDIJNENSTR. 49
 TEL. 32700A

R.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen. Registrerende en aanwijzende Volt-Ampère-Watt-Cosy- en freq. meters. Draaiveld richting-aanwijzers. Gecombineerde Volt- en Ampèremeters in draagbare uitvoering. Krukinductoren. Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

THABUR
Electrisch Deuroog

VERLICHT 's AVONDS NAAM EN HUISNUMMER
 GEMAKKELIJK OP IEDERE HUISDEUR TE MONTEREN
 Vraag! inlichtingen aan:
N.V. THABUR
 ZUILINGSTRAAT 22-24 TEL. 116130 (8 lijnen) DEN HAAG

Amerikaanse zelftappende staalschroeven

Importeur:

P. J. Rademaker

Achtergracht 21
 Amsterdam (C.) Telefoon 39009.

Belangrijke arbeids- en
 geldbesparing.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Met FIJN draad: in cadmium OVAL en PAN Head. Met GROF draad: in blank, nickel en cadmium, met FLAT, ROUND, OVAL en PAN Head.

NIET 200...

FLUORETEK

 MAAR 20

1 Geen montagekosten of moeilijkheden	5 Geen dure armaturen nodig
2 Sterke vermindering van verblinding	6 Verhoging van decoratief effect
3 Lage kosten	7 Betere lichtverdeling
4 Vervangt volledig de breekbare glasplaten	8 Eenvoudig te reinigen
	9 Bestendig tegen breuk
	10 Hoog lichtrendement

Levering uitsluitend via de groothandel. Vraagt prospectus met copie Kema-rapport

TECHN. INDUSTRIE „RETEK“
 Jansbuitensingel 2, Arnhem

Telef. 95979
 K 2900 **N.V. TEVEKA** A'dam Z
 Churchilllaan 262

Uit voorraad leverbaar:
VALENTO Radiobuizen, ruim assortiment
PHILIPS Radio-onderdelen, ruim assortiment
RIALTO Voedingstransformatoren 2x300 V. 6.3 V
 Bruto fl. 14.-
LUIDSPREKERS en Luidsprekerkasten bruin gespoten. Kasten Netto fl 7.50
PERTINAX platen, Presspaan, Pert. buizen 9.6x12
ALUMINIUM Platen 1 1/2 m/m (Ank. verg. Oliekous enz.
SKRAT draaistroom motoren 1500 omw.

ELECTRISCHE BOILERS

Thans verkrijgbaar met levertijd van 2 weken:

- 30 l overstroom en druktype
 - 40 l overstroom en druktype
- EN UIT VOORRAAD:
- 80 l overstroom en druktype

**ELECTRO-TECHNISCHE
INDUSTRIE VERHOOG**
 Zoetermeer. Tel. 287, na 6 uur 187.

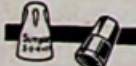
**HARDPAPIERPLATEN (PERTINAX)
en
HARDLINNENWEEFSELPLATEN
(CELERON)**

in de meest gangbare dikten direct uit voorraad leverbaar

Uitmuntende stampkwaliteit - Lage prijzen

Technische Agenturen en Groothandel **B. E. M. Wientjes**
 Joh. Verhulststraat 192, Amsterdam-Z., Tel. 94171

N.V. RAMIE UNION
 PORCELEINFABRIEK
 ENSCHEDE

 SIMPLEX en CONEX-LASCHDOPPEN

 ELECTROTECHNISCH PORCELEIN

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

- Gedraaide **MESSINGMOERTJES** M3 vernikkeld f 8,- per mille
- Gedraaide **MESSINGSCHROEVEN** M3x15 vernikkeld cijl. kop à f 19,- per mille
- Gedraaide **MESSINGSCHROEVEN** M3x5 cijl. kop f 9,- per mille
- Gedraaide **SCHROEVEN** (verkoperd) M3x8 f 10,- per mille

GROSSIERS SPECIALE PRIJZEN
NEMA Hoogklei 18, Winschoten, Tel. 255

Wij leveren uit voorraad:

- „AURORA“ GLOEILAMPEN (Edison, bajonet)
- „WERVA“ KOOLBORSTELS in 80 afmetingen en zeer praktische assortimenten
- ALUMINIUM WAAIERS voor stofzuigers, in 14 typen
- SERIE-LAMPJES, 4, 6, 8, 12 en 14 volt. Helder, rood, wit, blauw, oranje.
- BATTERIJ- EN RIJWIELLAMPJES
- STEKKERBLOCKS voor stofzuigers en strijkboorden, enz., enz.

VRAAGT ONZE PRUSCOURANT

Waagmeester's
 groothandel in electrotechnische en verlichtingsartikelen
 DAMPLEIN 8 - TELEFOON 2294 (K 2980) - ZAANDAM

BRANCHEVERVAGING

Over het 3e kwartaal 1948 zijn thans de cijfers bekend van de B.A.V.K. vergunningen. Ter vergelijking met het 1e halfjaar van 1948 geven wij U deze cijfers hieronder naast elkaar:

Van de 1860 in het 3e kwartaal van 1948 behandelde aanvragen hadden er ditmaal 679 (37%), betrekking op uitbreiding van de verkoop met nieuwe artikelengroepen in reeds bestaande be-

	Aantal	1e halfjaar 1948		Aantal	3e kwartaal 1948	
		gunstig pCt	ong. pCt		gunst. pCt	ong. pCt
Ministerie (besl.)	3 056	49,5	50,5	1 860	56	44
Vakgroepen (advies)	2 668	40,8	59,2	1 492	49	51
Prov. Secr. (advies)	2 890	50,1	49,9	1 713	58	42

Het eigenaardige verschijnsel doet zich hier voor, dat de cijfers over deze periode van 3 maanden en die van de eerste 6 maanden van 1948 volkomen met elkaar in tegenstelling zijn. Het aantal aanvragen blijkt beduidend hoger te liggen, terwijl bij alle 3 bij het B.A.V.K. betrokken instanties het percentage gunstige beslissingen aanzienlijk hoger ligt, waarbij de toeneming bij de vakgroepen en de Prov. Bureaux het grootst is. De onderlinge verhouding tussen de beslissingen van de afd. M.W., de vakgroepen en de Prov. Bureaux, bleef nagenoeg gelijk, waarbij de Afd. M.W. en de Prov. Bur. elkaar zeer weinig ontlopen, terwijl er t.o.v. de adviezen van de vakgroepen nog al een relatief grote afwijking bestaat.

Aan dit alles de conclusie verbonden, dat het aantal gunstige beslissingen en mitsdien het aantal zaken toeneemt, lijkt ons vrij gevaarlijk. Beter kunnen aan het totaal overzicht over 1948 nadere conclusies worden verbonden.

drijven en een iets minder groot aantal (666—36%) op geheel nieuwe bedrijven. Wellicht wijst het eerste van deze cijfers er op, dat verschillende winkeliers getracht hebben om hun omzet door uitbreiding van het aantal gevoerde artikelen uit te breiden. Symptoom van achteruitgang? De overige 27% van de aanvragen betrof verplaatsing naar een andere gemeente en hervatting van door oorlogsomstandigheden gestaakte bedrijven. Weer is dit laatste cijfer opmerkelijk hoog, 267 aanvragen of wel 14% van het totaal aantal aanvragen.

Deze gang van zaken hebben velen Uwer reeds gevoeld, terwijl deze door ons nauwlettend is gadegeslagen. Samenwerking is ook in deze dringend geboden en wij roepen U bij deze nogmaals op alle U bekende gevallen van vermoede onrechtmatige vestiging direct onder onze aandacht te brengen. Niet alleen is, zoals boven gezegd, deze toestand gadegeslagen, doch plannen zijn reeds uitgewerkt om dit euvel binnen afzienbare tijd afdoende te kunnen verhinderen.

BEURZEN

- 13 Maart—20 Maart. WENEN: Internationale Jaarbeurs.
- 29 Maart—7 April. UTRECHT: Internationale Voorjaarsbeurs.
- Inlichtingen: Kon. Ned. Jaarbeurs, Vredenburg, Utrecht.
- 6 April—18 April. JOHANNESBURG: Rand Paastentoonstelling. Inlichtingen: Afrika, Coolsingel 58, Rotterdam.
- 12 April—27 April. MILAAN: Internationale Jaarbeurs.
- 23 April—2 Mei. LYON: Internationale Jaarbeurs.
- 30 April—15 Mei. BRUSSEL: Internationale Jaarbeurs.
- 6 Mei—17 Mei. BOEDAPEST: Internationale Jaarbeurs.
- 14 Mei—30 Mei. ZAGREB: Internationale Jaarbeurs. Inlichtingen: Zagrebacki Vele-sajam, Sarska Cesta 25 Zagreb.
- 20 Mei—2 Juni. HANNOVER: Internationale Jaarbeurs. Inlichtingen: Nederlandse Kamer van Koophandel voor Duitsland, v. d. Spiegelstr. 18, Den Haag.
- 21 Mei—6 Juni. PARIJS: Internationale Jaarbeurs
- 2 Sept.—13 Sept BOEDAPEST: Internationale Jaarbeurs.

Blijkens bekendmaking in de Economische Voorlichting nummer 254, worden gedurende 1949 de navolgende algemene beurzen gehouden.

Speciale Beurzen: Chicago:

29 Maart—1 April. Internationale Verlichtingstentoonstelling en Conferentie. Inlichtingen: 326 West Madison street, Room 818 Chicago, 6, Illinois.

Inlichtingen met betrekking tot deelneming aan jaarbeurzen en tentoonstellingen in het buitenland kunnen worden aangevraagd, behalve bij de onder elke jaarbeursaankondiging aangegeven adressen, bij de Dienst Buitenlandse Jaarbeurzen en Exposities, CIHAN, Bezuidenhoutseweg 64 te 's-Gravenhage.

Aanvragen ter verkrijging van deviezen voor deelneming aan jaarbeurzen en tentoonstellingen in het buitenland moeten zo vroegtijdig mogelijk bij de Nederlandse Bank N.V., Kantoor Deviezenvergunningen Rokin 127 te Amsterdam, worden ingediend onder overlegging van proforma facturen van gehuurde standruimte en gespecificeerde opgave van het gewenste deviezenbedrag.

Voor de beurzen is de Dienst Buitenlandse Jaarbeurzen en Exposities bereid, indien de belangstelling voor individuele inzendingen voldoende groot is, op te treden als tussenpersoon voor de regeling van het inrichten van stands, verzekering en inkleding der goederen, deviezenaanvragen enzovoort.

Belangstellenden hiervoor kunnen zich eveneens tot genoemde Dienst wenden.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Kerstboom-Verlichting

GROOTSTE SORTERING

- merk Ava met knijpers en 18 dennenappellampjes helder f 16.95
gekleurd f 1.- hoger.
- merk Hollandia compl. met knijpers en 18 dennenappellampjes helder, f 20.75
met gekleurde lampjes f 1.- hoger met orig. Philips kaarslampjes f 4.- hoger.
- merk Sifo met zeer sol. klemmen en 18 dennenappellampjes helder, f 22.95
gekleurd f 1.- hoger, met orig. Philips kaarslampjes f 4.- hoger.

Verzending door het gehele land, excl. verpakking, niet franco, onder rembours.

Voor de handel speciale prijzen.

GEEN RISICO. Wij garanderen iedere door ons geleverde kerstboomverlichting.

LOSSE LAMPJES:

- Dennenappellampjes helder 30 ct.
- idem gekleurd 32 ct.
- Kaarslampjes 29 ct.

A. VALKENBERG

KINKERSTRAAT 252-258

Amsterdam - Tel. 83678-84416

Vraag en Aanbod

Wegens vertrek naar buitenland, ter overname in centrum des lands, electrotechnisch installatiebureau met winkel en woning. Spoed gewenst. Br. nr. 1302.

Gevraagd schakelkast 60 of 100 A, met coupes; verdeelkast 9 coupes 25 A; 20 m. ORLK 3 of 4 x 16 mm². Br. L. Bakker, Noord-einde 1, Roelofarendsveen.

Te koop gevr.: Max. minimaal schakelaar 100 A (onversch. welk fabr.), tevens gevr. Ampère meters met meetbereiken van 0-5 A. 0-10 A. enz. wisselstr., event. een en ander in ruil tegen ander materiaal. Techn. Bur. Jac. Struik, Heerenstr. 1, Hilversum. Tel. 6132.

Te koop gevr. kleine en grote kwantums batterij- en rijwiellampjes. L. Halberstadt, Hoendiepstraat 11, Amsterdam. Tel. 98334.

Open Plaatsen

Jongeman, tot nu toe werkzaam in leidende functies op administratief en organisatorisch gebied, wil zich op avond-MTS in Electrotechniek ontwikkelen. Hij zoekt hierbij praktische werkkring. Wie kan hem gebruiken? Br. nr. 1303.

Jong Grossiersbedrijf vraagt voor zijn afd. Verkoop een Allround Verkoper, goed op de hoogte zijnde van electrotechnische art. en schakelmateriaal en wonende in Den Haag of omstreken. Br. nr. 1304.

Uw omvangs gerouwen steekproevenonderzoek door de Nederlandse Stichting voor Statistiek heeft slechts 21% der Nederlandse gezinnen een wasmachine.

Installateurs grijpt Uw kans en wendt U tot

ELECTROCENTRUM

A'DAM — ARNHEM — EINDHOVEN — LEEUWARDEN
ROOSENDAAL — R'DAM — ZWOLLE

MIGRO-WASMACHINES met onderaandrijving in oliebad en
UTILITY-WASMACHINES met bovenaandrijving uit beperkte voorraad, respectievelijk op korte termijn leverbaar.

JAG. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag
Tel. 180826 *

VERHUUR van alle elektrische materialen

ILLUMINATIE **TOONEEL**
LICHTFONTEINEN

Schroefstoppen - Diazetpatronen

Wij mogen zeggen dat schroefstoppen en diazsetpatronen door ons als nieuw worden gereviseerd met originele springmelder.

Ons bedrijf werkt onder goedkeuring van het Min. van Economische Zaken.

„VELCO” - Den Haag
Vondelstraat 158 - Telefoon 32.11.39

Zendingen franco naar magazijn: Denneweg 35
Retourzendingen geschieden franco door ons

ELECTROMOTOREN

Inkoop - Verkoop - Verhuur - Ruil
alleen de betere soorten.

Reparatie - Wikkelen - Revisie -
Ombouw, alleen kwaliteitswerk.
Voor Twente en Gelderse Achterhoek reeds
lang een bekend en vertrouwd adres.
Erkende Installateurs, Handelaren en
Electro-winkeliers speciale prijzen.

ELECTROMOTORENHANDEL
& WIKKELBEDRIJF „JULO”
Kantoor Waldockstraat 22 - Fabriek Pyramontstraat 15
ENSCHDE — Telefoon 4075 (K. 5420)

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS ZIJN

VEILIG! **STERK!**

R.V. HOUT-INDUSTRIE
V.H.
JEAN WIENESE
OPGERICHT IN 1903

BEMUURDE-WEERD o.z. 18
TELEF. KANTOOR 15534 - 21090
OOK NA 6 UUR
FABRIEK 14850

VRAAGT ONZE 44 PAGINA'S TELLENDE CATALOGUS

Technische Handel Onderneming ROMAL

Hoofdkantoor: **UTRECHT**
Plompeterengracht 12, Telefoon 14393
Filialen: **ROTTERDAM**
Bergweg 216, Telefoon 41270
AMSTERDAM
Herengracht 309, Telefoon 30210

Wij leveren: **POPE'S IMPREGNEERLAK**,
GEEL/BRUIN, OVENDROGEND
TAST EMAILLELAAG NIET AAN!
gebruik Pope's lak op Pope's draad!

KOOLBORSTELS
voor elk doel.
Uit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek
AMSTERDAM-N.
Spijkerkade 5 Telefoon 60 548.

Transformatoren voor Televisie

ontvangers welke aan hoge eisen
moeten voldoen, fabriceert de

a.w.g. Transformatoren- en
Electrische
Apparatenfabriek

Kaakstraat 4 — EINDHOVEN — Telefoon 5023

MOTOREN
VENTILATOREN
DYNAMO'S - OMVORMERS

EMI - UTRECHT
MUNTKADE 25

HAZEMEYER

Beschermd Schakelmateriaal

Fabriek en Hoofdkantoor HENGELO, Telefoon 2345 (5 lijnen)
Kantoor Amsterdam: Amstel 144, Telefoon 35022
Kantoor Rotterdam: Mathenesserlaan 201, Telefoon 30634

Nieuw Nedap-succes!

In de smaakvolle Nedap
Electrische Deuropener
is een reeks electrische en
mechanische verbeteringen
tot in de perfectie gecombi-
neerd. 'n Succes-artikel
voor de branche!

N.V. NED. APPARATENFABRIEK „NEDAP”
VERKOOPAFD.: POSTBUS 6 - GROENLO

Electro-Abi

Uw adres
voor het **wikkelen**

van alle soorten **draaistroommotoren**

en elk ander wikkelnwerk

Specialisten in stoluizerreparaties

Saxen Weimarlaan 52, A'dam-Z., Tel. 21518

ROODHAAG levert vrijblijvend **UIT VOORRAAD** o.a.
SIEMENS-OLAP Buitendeur telefoons „electrische porties”
A en B huistelefoons
VOORKOMEN ONNODIG GELOOP!
HAUDA, Milaan Transformator en kruisspoelwikkelmachines
met motor & voetpedaal
ELECTRO VERRE Glasisolatoren voor weldraafstering
WALTER Radioschakelaars 1 deks 3 m. 4 st.
2 „ 0 „ 4
LEONETTI, Milaan Moderne radioknoppen, entrees etc.
TELEJOS, Varese M.F. transformatoren
INAS, Milaan Saphir pick-ups
RUTON Electrische strijkijzers, stofzuigers, kachels
ROODHAAG Speelgoedmotoren en schellen
Voor de a.s. St. Nicolaasi
SELECT Tafelventilatoren (ook 130 Volt voor India)
enz. enz.

C. ROOD, Weteringkade 37 Den Haag Tel. 77.19.90
IMPORT - EXPORT - ENGROS

KOOF LUSTEN

VOOR INDIRECTE VERLICHTING
en **BUISLAMPORNAMENTEN**
van geperst hout voor schilderwerk en
edelfineer. Ned. Octrooi 50992.

W. C. HÜLSMANN J
BROUWERSGRACHT 30
AMSTERDAM - TEL. 319

DRAKA
AMSTERDAM

INTERNATIONALE ELECTR. ONDERNEMING

ZANDBERG WEG 97 BREDA
TEL 5018

FABRICEERT
TRANSFORMATOREN
ELECTROMOTOREN TOT 2 P.K.
SPECIALKTRANSFORMATOREN
SPECIALE SCHAKELAPPARATUUR
ELECTROTECHNISCHE FABRIEK